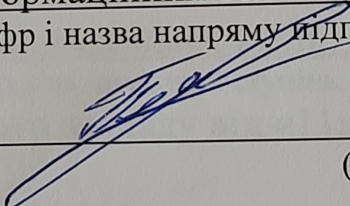

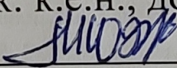
Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра менеджменту та безпеки інформаційних систем

БАКАЛАВРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА
на тему:

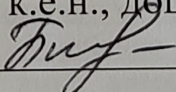
**«УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ
ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ERP-СИСТЕМ
(НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК»»)**

Виконав: студент 4 курсу, гр. МІТ-206
спеціальності 073– Менеджмент
Освітня програма – Менеджмент
інформаційних технологій
(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

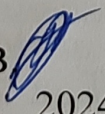

Педосенко К. С.
(прізвище та ініціали)

Керівник: к.е.н., доцент каф. МБІС

Міронова Ю. В.
(прізвище та ініціали)

« » 2024 р.

Рецензент: к.е.н., доцент каф. ПЛІМ

Пілявоз Т. М.
(прізвище та ініціали)

« » 2024 р.

Допущено до захисту
Завідувач кафедри МБІС
к.т.н., доцент Карпинець В. В.
«17» 06 2024 р.

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра менеджменту та безпеки інформаційних систем

Рівень вищої освіти І-й (бакалаврський)

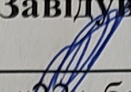
Галузь знань 07 – Управління та адміністрування

Спеціальність 073 – Менеджмент

Освітньо-професійна програма - Менеджмент інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри МБІС

 к.т.н., доц. Карпінець В. В.

«22» березня 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на бакалаврську дипломну роботу студенту

Педосенко Карині Сергіївні

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи «Удосконалення процесу управління витратами підприємства з використанням ERP-систем (на прикладі приватного акціонерного товариства «Вінницький завод «Маяк»»)

Керівник роботи Міронова Юлія Володимирівна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «11» березня 2024 р. № 80.

2. Термін подання студентом роботи 10.06.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: Оксамитна Л., Пряха Р. Особливості сучасних ERP-систем управління бізнес-процесами підприємства. Управління розвитком складних систем. 2022. Вип. 51. С. 31–40. Хіміч С. В. Впровадження ERP-систем: вдосконалення управління цифровізацією бізнес-процесів підприємства. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки. 2023. Випуск 5 (72). С. 51-56. Добровольський С. С., Сокол Є. І., Гнучих С. С., Добровольська Л. Г. Розробка і впровадження ERP-систем на open source технологіях в машинобудівних підприємствах. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Технології в машинобудуванні. 2018. № 6 (1282). С. 67-71. Педченко Н., Тітенко Л., Мілька А., Артюх-Пасюта О., Тітенко Ю. Сутність та економічний зміст витрат підприємства: сучасний погляд. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2023. Випуск 1 (107). С. 29-36. Дуброва Н. П., Глущенко Т. В., Уманська А. С. Організація системи управління витратами на підприємстві. Міжнародний науковий журнал Інтернаука. 2018. №3 (2). С. 53-55. Ващенко Є. А., Олійник Н. М., Макаренко С. М. Сучасні методи управління витратами та їх особливості. Соціально-гуманітарний вісник. 2018. Вип. 22. С. 58-59. Фінансова звітність ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

4. Зміст текстової частини: 1. Теоретичні аспекти управління витратами підприємства. 2. Аналіз системи управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». 3. Шляхи удосконалення процесу управління ВИТРАТАМИ ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» з використанням системи BAS ERP

5. Перелік ілюстративного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): Таблиця 1 – Тракткування категорії «витрати». Рисунок 1 – Система

управління витратами підприємства. Таблиця 2 – Переваги та недоліки методів управління витратами. Таблиця 3 – Аналіз основних економічних показників діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за 2021-2023 рр. Таблиця 4 – Аналіз динаміки загальної суми та структури витрат господарської діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». Таблиця 5 – Аналіз витрат по елементам операційних витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». Рисунок 2 – Структура операційних витрат по елементам ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за 2023 рік. Рисунок 3 – Основні модулі IC BAS ERP.

6. Консультанти розділів роботи

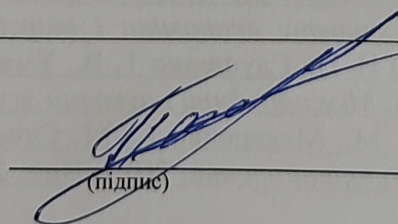
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ I	Міронова Ю. В., доц. каф. МБІС		
Розділ II	Міронова Ю. В., доц. каф. МБІС		
Розділ III	Міронова Ю. В., доц. каф. МБІС		

7. Дата видачі завдання «22» березня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

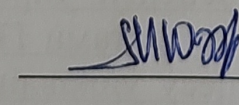
Назва етапів бакалаврської кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1. Формування та затвердження теми бакалаврської кваліфікаційної роботи (БКР)	01.09-01.12.	
2. Виконання теоретичної частини БКР. Перший рубіжний контроль виконання БКР	24.04.	
3. Виконання аналітичної частини БКР та розробка рекомендацій та пропозицій. Другий рубіжний контроль виконання БКР	31.05.	
4. Нормоконтроль БКР	01.06-03.06.	
5. Рецензування БКР	04.06-06.06.	
6. Попередній захист БКР	07.06-09.06.	
7. Захист БКР	10.06-26.06.	

Студент

(підпис)

Педосенко К. С.

Керівник роботи

(підпис)

Міронова Ю. В.

АНОТАЦІЯ

Бакалаврська дипломна робота складається з 71 сторінки формату А4, на яких є 8 рисунків, 8 таблиць, список використаних джерел містить 36 найменувань.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних засад та розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності процесу управління витратами підприємства із використанням ERP-систем.

У теоретичній частині роботи розглянуто теоретичні аспекти управління витратами підприємства, а також розглянуті існуючі ERP-систем управління підприємством та обґрунтовано оптимальну для подальшого застосування на суб'єкті господарювання. В аналітичній частині проаналізовано основні показники діяльності та витрати ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». У спеціальній частині розроблено шляхи удосконалення системи управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» із застосуванням інформаційної системи BAS ERP.

Ключові слова: витрати, собівартість, система управління витратами, управління, ERP-системи, BAS ERP.

ABSTRACT

The bachelor's thesis consists of 71 A4 pages, which have 8 figures, 8 tables, the list of sources used contains 36 items.

The purpose of the work is to develop theoretical approaches and practical recommendations for improving the efficiency of the enterprise cost management process using ERP systems.

In the theoretical part of the work the theoretical aspects of enterprise cost management are considered, as well as examines the existing ERP systems of enterprise management and substantiates the optimal one for further use at an enterprise. The analytical part analyzes the main indicators of activity and expenses of PJSC «Vinnytsia Plant «Mayak». The special part develops ways to improve the cost management system of PJSC «Vinnytsia Plant «Mayak» with the use of the BAS ERP information system.

Keywords: costs, cost price, cost management system, management, ERP-systems, BAS ERP.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1 Економічна сутність та класифікація витрат підприємства	7
1.2 Аналіз складових системи та методів управління витратами підприємства та обґрунтування базового для подальших розрахунків	11
1.3 Вивчення недоліків та переваг існуючих ERP-систем управління витратами та обґрунтування оптимальної для подальшого застосування на суб'єкті господарювання	20
1.4 Висновок до розділу 1	25
2 АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК»	
2.1 Загальна характеристика ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»	27
2.2 Аналіз фінансових показників та ефективності господарської діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»	30
2.3 Аналіз витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»	35
Висновок до розділу 2.....	43
3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК» З ВИКОРИСТАННЯМ СИСТЕМИ BAS ERP	
3.1 Впровадження інформаційної системи BAS ERP для покращення процесу управління витратами на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»	46
3.2 Розрахунок економічної ефективності від впровадження системи BAS ERP для удосконалення процесу управління витратами на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»	52
3.3 Рекомендації та пропозиції щодо удосконалення управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» засобами інформаційної системи BAS ERP	58

	77
3.4 Висновок до розділу 3	62
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
Додаток А Протокол перевірки БДР на наявність текстових запозичень	Помилка! Закладку не визначено.
Додаток Б Фінансова звітність ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»	72
Додаток В Ілюстративна частина	84

ВСТУП

Умови функціонування сучасних підприємств в ситуації повномасштабної військової агресії, якій наразі чинить опір наша країна, зумовлюють необхідність скорочення та оптимізації витрат підприємств. Це має забезпечуватися, зокрема, шляхом підвищення ефективності систем управління, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності продукції, організації виробництва та ефективності функціонування підприємства.

При цьому одним із найефективніших інструментів є впровадження різного типу інформаційних систем та їх інтеграція із системами управління підприємством.

Опрацьовано законодавчу та нормативну базу з питань дослідження [1-6]. Аналіз проблем ефективності впровадження та розвитку інформаційних технологій на підприємствах широко висвітлюється в дослідженнях зарубіжних та українських. Українськими вченими, які досліджували сутність ERP-систем та їх впровадження на підприємствах, є В. О. Ювженко, О. А. Журан, Л. Оксамитна, Р. Пряха, С. В. Хіміч, Л. М. Пилипенко, А. Здобувач, В.В. Томчук, С. С. Добротворський та ін. [7-13]. В основу їх досліджень покладено питання застосування ERP-систем, тоді як питання економічної ефективності використання ERP-систем залишаються недостатньо розкритими і зумовлюють актуальність подальшого дослідження питань у напрямку автоматизації процесів управління витратами підприємства.

Метою дипломного дослідження є обґрунтування теоретичних засад та розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності процесу управління витратами підприємства із використанням ERP-систем.

Для досягнення поставленої мети було поставлено та вирішено такі завдання:

- узагальнено та вивчено сутність та основні види витрат підприємства;

- вивчено складові системи та методи управління витратами підприємств, обґрунтовано базовий метод для подальших розрахунків;
- визначено недоліки та переваги існуючих ERP-систем управління підприємством та обґрунтовано оптимальну для подальшого застосування на суб'єкті господарювання;
- проаналізовано основні показники фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»;
- на базі обґрунтованого підходу здійснено аналіз витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»;
- впроваджено інформаційну систему BAS ERP для удосконалення процесу управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»;
- розраховано економічну ефективність від впровадження інформаційної системи BAS ERP для удосконалення процесу управління витратами на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»;
- запропоновано рекомендації та пропозиції щодо удосконалення управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» засобами інформаційної системи BAS ERP.

Об'єктом дослідження є процес управління витратами на підприємстві.

Предметом дослідження є ERP-системи, що уможливають удосконалення управління витратами на підприємстві.

Суб'єктом дослідження слугує ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України, узагальнені результати наукових досліджень, опубліковані у періодичних виданнях та монографічних дослідженнях, експертні висновки, дані статистичної звітності досліджуваного суб'єкта господарювання, використані для дослідження.

У процесі вирішення поставлених завдань було використано такі загальнонаукові методи: аналізу та синтезу – для дослідження сутності та видів витрат; діалектичного підходу, що дає змогу виявити закономірності та тенденції розвитку систем управління витратами; дедукції та індукції для

визначення низки чинників, що впливають на досягнення загальної цілі; порівняння – для вибору оптимальної ERP-системи управління підприємством; а також специфічні методи: економічного аналізу для вивчення тенденцій зміни основних показників діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»; комп'ютерного моделювання, який дозволяє обґрунтувати ефективні заходи із застосуванням сучасних ERP-систем для удосконалення управління витратами на досліджуваному підприємстві.

Практична цінність роботи полягає в обґрунтуванні доцільності застосування ERP-системи «BAS ERP» з метою покращення процесу управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Апробація. Результати дослідження було апробовано на Всеукраїнській та Міжнародній конференціях [14, 15].

Публікації. По темі дослідження було опубліковано 2 тез доповідей на конференціях (м. Вінниця, 2023, 2024) [14, 15].

БДР було написано відповідно до державних стандартів 3008:2015 та 8302:2015 [16-17], а також за методичними вказівками [18].

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність та класифікація витрат підприємства

Витрати суттєво впливають на фінансові результати бізнесу, що робить їх ключовим і складним економічним компонентом. Отже, інформація про витрати займає чільне місце в рамках управління як підприємством в цілому, так і його окремими підрозділами. Розуміння сутності категорії «витрати» є важливим, оскільки витрати є основою для встановлення стратегії ціноутворення компанії, відображаючи ступінь технологічного прогресу та організації виробництва, а також оцінюючи ефективність управління шляхом порівняння витрат та отриманих доходів.

Проведене дослідження виявило відсутність загальноприйнятого визначення економічного поняття «витрати». Вчені з різних наукових шкіл у багатьох країнах використовують різні підходи до тлумачення значення цього поняття. Слід зазначити, що більшість дослідників наголошують на тому, що витрати виступають фундаментальним економічним показником, який охоплює фінансові витрати компаній на виробництво товарів і послуг.

На думку Фаріон В.Я., витрати являють собою вартісний вираз загальної кількості витрачених ресурсів, необхідних для функціонування організації та здійснення її господарської діяльності, а також досягнення нею заздалегідь визначеної мети [19, с. 44].

На думку вченого Коби О.В., під витратами розуміється зменшення обсягів матеріальних цінностей і грошових коштів під час свідомої діяльності людини. Це зменшення ресурсів відбувається при здійсненні фізичних процесів [20, с. 100].

Деякі науковці вважають, що витрати є економічним показником для підприємств і фірм, що відображає величину витрат, здійснених під час їх господарської діяльності [21, с. 31].

Витрати охоплюють ресурси, що використовуються для отримання майбутніх прибутків або досягнення цілей організації. Сюди входять витрати на матеріальні та трудові ресурси, необхідні для виробництва товарів чи надання послуг. Підвищення ефективності діяльності підприємства досягається за рахунок економії витрат.

Дослідження поняття «витрати» показало, що наявні тлумачення можна розділити на дві основні групи: з точки зору економічної теорії та бухгалтерського обліку. Ці підходи мають чіткі відмінності в розумінні економічної сутності витрат (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Трагування категорії «витрати»

Автори	Визначення економічної сутності витрат
1	2
Трагування сутності витрат з точки зору економічної теорії	
Колектив авторів	Витрати, пов'язані з виробництвом продукції, охоплюють витрати, які характеризують використання природних ресурсів, сировини, палива, енергії, основних засобів, нематеріальних активів, трудових ресурсів та інші витрати на виробництво продукції (робіт та послуг) [21, с. 31]
Піскун А.В.	Витрати являють собою витрати енергії, як інтелектуальної, так і фізичної, причому людські зусилля є значним компонентом. На практиці ці витрати проявляються через свідомий та організований розподіл та використання обмежених ресурсів, таких як капітальні інвестиції, основні фонди, фонди обігу та природні ресурси [22, с. 56]
Бутинець Ф. Ф.	Витрати характеризують обсяг використаних ресурсів або гроші, які повинні бути сплачені за товари та послуги [23, с. 12]
Трагування сутності витрат з точки зору бухгалтерського обліку	
НП(С)БО № 16 «Витрати»	Витратами визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення власного капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками) за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені [3]
Концептуальна основа фінансової звітності	Витрати – це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення власного капіталу, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам [4]
Податковий кодекс України	Витрати – сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній, нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, у результаті яких відбувається зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, унаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу [5]

Таким чином, визначення витрат з точки зору економічної теорії пропонують глибше розуміння справжнього економічного змісту категорії «витрати», тоді як з точки зору бухгалтерського обліку витрати характеризують економічні результати здійснення витрат після закінчення виробництва.

У сфері економічної теорії витрати стосуються витрачених ресурсів або грошей, які потрібно сплатити в обмін на товари та послуги. Вони є мірою вартості живої та уречевленої праці, втіленої в товарах (роботах, послугах).

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку регулюють методологічні основи формування інформації про витрати підприємства, їх розкриття у фінансовій звітності, а також визнання та складу витрат.

Відповідно до національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» під витратами розуміють «зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу» [2].

Згідно з НП(С)БО 16 «Витрати», витрати – це будь-яке зменшення економічної вигоди, яке є результатом вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу, якщо їх можна точно оцінити. Операційні витрати підприємства можна розділити на кілька економічних категорій. Серед них варто виділити матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизацію та інші операційні витрати [3]. Ця категорія узгоджується з основними економічними елементами виробництва.

Концепція витрат в економіці впливає з визнання того, що ресурси обмежені і можуть використовуватися альтернативними способами. При використанні ресурсів в одному виробничому процесі унеможлиблює їх доступність для інших цілей. Наприклад, якщо деревина використовується для будівництва, вона не може одночасно використовуватися для виготовлення меблів, сірників чи інших виробів. Рішення використовувати певні ресурси для виробництва конкретної продукції означає, що вони не

можуть бути використані для виготовлення альтернативної продукції. В економічному плані витрати, пов'язані з використанням будь-якого ресурсу в процесі виробництва, еквівалентні його вартості при найбільш оптимальному альтернативному використанні [24].

Прийнято розрізняти загальні (сукупні) витрати та витрати на одиницю продукції. Загальні витрати охоплюють витрати на весь обсяг виробництва продукції за певний період часу, а їх величина визначається тривалістю періоду і кількістю виробленої продукції. З іншого боку, витрати на одиницю продукції розраховуються як середні за певний період, особливо коли виробництво здійснюється безперервно або серійно. При одиничному виробництві собівартість продукції формується в індивідуальному порядку.

Витрати класифікуються на основі конкретних ознак з метою планування, обліку та аналізу. До цих ознак належать ступінь однорідності витрат, спосіб розрахунку за окремими видами продукції та зв'язок з обсягом виробництва (рис. 1.1).

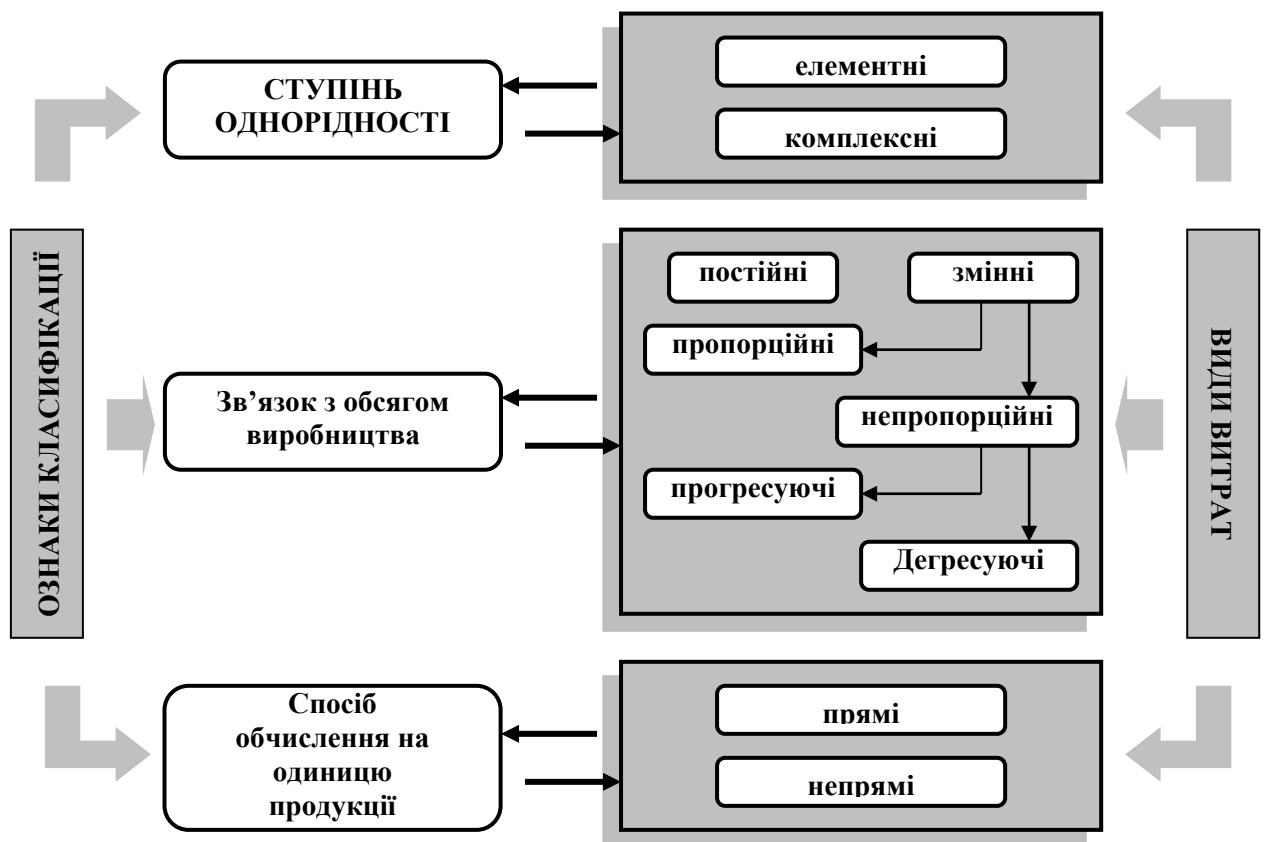

Рисунок 1.1 – Типова класифікація витрат підприємства (організації) за окремими ознаками [25, с. 71]

Отже, витрати мають важливе економічне значення та значно впливають на фінансові результати бізнесу. Ефективне управління витратами відіграє вирішальну роль у вирішенні різноманітних завдань, які виникають у діяльності підприємств: підвищення конкурентоспроможності, оптимізацію використання ресурсів і забезпечення позитивних фінансових показників.

1.2 Аналіз складових системи та методів управління витратами підприємства та обґрунтування базового для подальших розрахунків

Успіх підприємства на сучасному конкурентному ринку та в умовах зниження прибутків значною мірою залежить від ефективного управління витратами. Здатність стратегічно й ефективно контролювати витрати в складні економічні часи значно підвищує шанси на ефективне функціонування підприємства. Крім того, за сприятливих економічних умов стає вкрай важливим оптимальний розподіл ресурсів між основною та інвестиційною діяльністю. Цього можна досягти шляхом впровадження комплексної та продуманої системи управління витратами на підприємстві.

Процес управління витратами передбачає цілеспрямоване формування витрат на основі їх типів, місць виникнення та носіїв, зберігаючи при цьому постійний контроль за рівнями витрат і стимулюючи їх зниження [26, с. 220].

Управління витратами включає в себе досить широкий зміст і є складовим елементом різних видів менеджменту. Перш за все, управління витратами є елементом системи виробничого менеджменту. На цьому рівні зміст управління витратами зводиться до:

- визначення потреби підприємства в ресурсах для забезпечення виконання виробничої програми;
- розробки нормативів витрат ресурсів на виробництво продукції;
- прийняття управлінських рішень щодо економії ресурсів та мотивації їх зменшеного споживання.

Крім того, управління витратами є також складовим елементом стратегічного менеджменту. В цьому аспекті зміст управління витратами включає:

- визначення потреби в грошових коштах для стратегічних потреб підприємства;
- розробка стратегічних заходів з метою економії витрат підприємства в майбутніх періодах (автоматизація, оновлення виробництва, ноу-хау тощо).

Для ефективного управління витратами на підприємстві необхідно використовувати системний підхід. Метою системного підходу є досягнення найбільш ефективного використання ресурсів і сприяння зростанню ефективності виробництва. Добре налагоджена система управління витратами має відігравати роль у підвищенні ефективності господарської діяльності, збільшенні доходів і фінансових результатів, забезпеченні фінансової стабільності та сприянні розвитку підприємства в умовах конкурентного ринку [27, с. 199].

Стратегія раціонального управління витратами значною мірою залежить від створення ефективної системи управління витратами. Ця система складається з різноманітних взаємопов'язаних компонентів, методів і механізмів, які діють у визначених функціональних межах, утворюючи єдине ціле. Вона сприяє консолідації процесів залучення та використання ресурсів, досягнення чітко визначених цілей, виконання тактичних і стратегічних планів [28, с. 53].

Для створення успішної системи управління витратами суб'єктів господарювання необхідно вирішити кілька ключових завдань:

- 1) розроблення комплексної стратегії управління витратами на підприємстві;
- 2) створення організаційної структури для сприяння реалізації управлінських рішень, пов'язаних з управлінням витратами;

3) впровадження ефективна система інформаційної підтримки для допомоги в процесі управління витратами, включаючи визначення як зовнішніх, так і внутрішніх джерел інформації;

4) облік і аналіз витрат на основі різних чинників, таких як обсяг, види, динаміка, структура, центри витрат і відповідальності тощо;

5) прогнозування, планування, нормування та бюджетування витрат на основі стратегічних, поточних та оперативних прогнозів, планів і бюджетів, визначення норм і нормативів витрат;

6) виявлення тенденцій зміни рівня, обсягу та структури витрат на обсяг виробництва та одиницю продукції;

7) пошук ресурсозберігаючих резервів та оптимізація витрат;

8) створення системи стимулювання персоналу для зниження витрат;

9) здійснення ефективного контролю, регулювання, аудиту та моніторингу витрат за їх видами, місцями виникнення та центрами відповідальності.

Комплексна система управління витратами дотримується певних принципів, порядку, послідовності та регламентації дій суб'єктів управління витратами на об'єкти шляхом використання різноманітних інструментів та методів для досягнення основної мети підприємства – отримання прибутку з урахуванням постійних змін зовнішнього та внутрішнього середовища [29, с. 226].

На основі проведеного дослідження можна запропонувати систему управління витратами підприємства (рис. 1.2).

Кадрове, інформаційне, технічне, організаційно-методичне забезпечення – все це інструменти управління витратами. Інформаційно-технічний аспект управління витратами охоплює ряд технічних засобів, а також збір, обробку та аналіз відповідної інформації, яка потім використовується для розробки різних сценаріїв управління витратами.

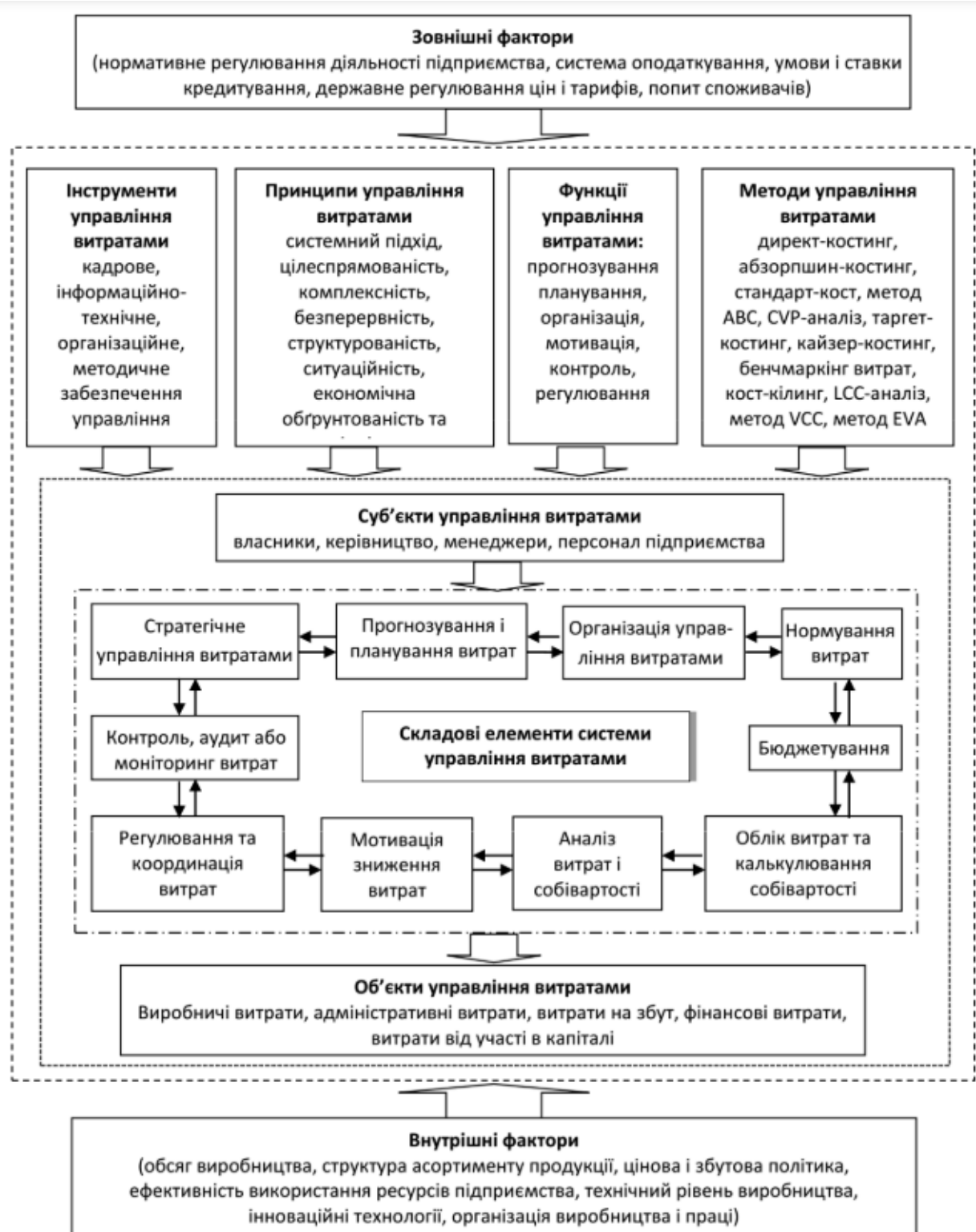

Рисунок 1.2 – Система управління витратами підприємства

Інформаційне забезпечення управління витратами використовує різні джерела інформації, як внутрішні, так і зовнішні, а саме, внутрішня система бухгалтерського обліку підприємства, яка охоплює виробничу, фінансову, управлінську, податкову та статистичну документацію; необлікова

інформація, така як норми, ліміти, нормативи та бюджети; джерела зовнішньої інформації, такі як законодавча та нормативна база, показники ефективності ділових партнерів, конкурентів і умов ринку тощо.

У сфері управління витратами кадрове забезпечення передбачає регулювання взаємодії між управлінськими та виробничими службами на підприємстві. Це включає визначення прав і обов'язків обох сторін, розподіл завдань між окремими особами та встановлення системи мотивації для забезпечення ефективної роботи персоналу.

Організаційна підтримка управління витратами передбачає визначення місць виникнення витрат і призначення центрів відповідальності для контролю за їх дотриманням. Крім того, це передбачає розробку ієрархічної структури, яка окреслює лінійні та функціональні зв'язки між різними підрозділами та працівниками, які відповідають за виконання повного комплексу виробничих, економічних та бухгалтерських завдань.

Методичне забезпечення управління витратами передбачає використання різних методів, вказівок і принципів для формування облікової політики підприємства, спеціально розробленої для управління витратами, створення стандарту управління витратами та встановлення положень для центру або відділу управління витратами. Додатково розробляються посадові інструкції для керівника та спеціалістів центру управління витратами, форми управлінської звітності та інші супутні документи [30, с. 142].

Для ефективного управління витратами доступні різні сучасні методики. До них належать метод ABC, аналіз CVP, таргет-костинг, аналіз LCC, метод VCC, абсорпшн-костинг, бенчмаркінг, кайзен-костинг, кост-кілінг та EVA. Щоб отримати глибше розуміння цих методів, важливо вивчити їхні основні принципи, оцінити їхні переваги та недоліки [31, с. 58].

Принципи, що лежать в основі методу ABC, стосуються споживання видів діяльності та ресурсів у процесі виробництва. Мається на увазі, що витрати зростають прямо пропорційно масштабам діяльності. Розподіл

ресурсів за центрами діяльності та подальший розподіл для конкретних видів продукції є ключовим аспектом цього методу.

З іншого боку, метод CVP-аналізу фокусується на аналізі витрат компанії, доходів від продажів і прибутку з метою визначення обсягу продажів, необхідного для досягнення безбитковості або бажаного фінансового результату. Порівнюючи ці фактори, можна визначити необхідний обсяг продажів для досягнення фінансових цілей компанії.

Для реалізації методу таргет-костингу цільова собівартість встановлюється з урахуванням заздалегідь визначеної ціни продажу та очікуваного прибутку. Успішне застосування цього підходу залежить від кількох ключових чинників: ефективної співпраці між різними структурними підрозділами підприємства, постійного моніторингу витрат, постійного аналізу ринку та високого рівня довіри до прогнозованих результатів.

Підхід до LCC-аналізу передбачає оцінку витрат, пов'язаних із виробництвом і продажем певного продукту протягом усього терміну його життєвого циклу, а потім порівняння їх із відповідними доходами. Для застосування цього методу важливо мати точні та вичерпні маркетингові дослідження, які окреслюють поточні ринкові умови та позиціонування продукту чи послуги підприємства, а також чітке розуміння різних етапів життєвого циклу продукту.

Метод абсорпшн-костингу передбачає включення всіх витрат, включаючи накладні витрати, до собівартості продукції. Щоб застосувати цей метод, необхідно використовувати методи розподілу накладних витрат, які точно визначають частку накладних витрат, включену в собівартість одиниці продукції.

Щоб приймати обґрунтовані рішення щодо управління витратами, метод бенчмаркінгу витрат передбачає оцінку стану управління витратами підприємства та його порівняння з лідерами галузі. Проте вкрай важливо вибрати відповідну підприємство-етелон та мати доступ до повної та надійної інформації про його результати та стратегії, використані для їх

досягнення. Ці чинники є важливими передумовами для ефективного використання цього методу.

Метод VCC зосереджується на вивченні споживчого ланцюжка вартості, зокрема шляхом аналізу витрат, які знаходяться поза межами прямого контролю підприємства. Для ефективного застосування цього методу важливо, щоб стратегічне позиціонування підприємства відповідало характеристикам його діяльності та ринковим умовам. Необхідно комплексне розуміння ринкової кон'юнктури та внутрішніх процесів підприємства, а також цілісна перспектива діяльності інших суб'єктів господарювання, які взаємодіють з підприємством.

Метод кайдзен-костингу зосереджується на постійному та всебічному скороченні витрат, а не на визначенні цільових витрат. Це гарантує досягнення цілової собівартості протягом усього процесу виробництва. Для успішного впровадження цього методу необхідно виконати певні умови, включаючи послідовне використання, постійні невеликі вдосконалення виробничих процесів та активну участь усіх працівників, що допомагає створити систему мотивації.

Мета методу кост-кілінгу полягає в тому, щоб мінімізувати витрати, наскільки це можливо, протягом короткого періоду часу, забезпечуючи при цьому ефективну діяльність і потенціал зростання підприємства. Цей підхід зазвичай використовується для антикризового управління та підвищення конкурентоспроможності. Успішне впровадження цього методу вимагає доступу до повної і достовірної інформації про витрати, а також прагнення керівництва до скорочення витрат і добре розробленої системи мотивації персоналу. Завдяки швидкому скороченню як внутрішніх, так і зовнішніх витрат, цей метод дозволяє мінімізувати витрати підприємства.

Метод EVA, нещодавно доданий до методів управління витратами, пропонує унікальний підхід, пов'язуючи створення цінності з окремими підрозділами або групами працівників всередині підприємства. Це дає змогу

застосувати більш тонкий та диференційований підхід до винагороди працівників.

При виборі відповідного методу управління витратами керівництву підприємства вкрай необхідно провести комплексну оцінку переваг і недоліків, враховуючи специфічний характер його діяльності (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Переваги та недоліки методів управління витратами

Методи управління витратами	Переваги	Недоліки
1	2	3
Метод ABC	Значно підвищена ефективність розподілу накладних витрат на конкретні продукти; забезпечення зв'язку отриманої інформації з процесом формування витрат	Збільшення витрат на управління через значні зміни в системах бухгалтерського обліку та вдосконалення систем інформаційного забезпечення
Метод CVP	Простота та прозорість, можливість визначення обсягу продажів, необхідного для досягнення безбиткового виробництва або певного фінансового результату	Складність поділу витрат на змінні та постійні; будь-які зміни вхідних чинників можуть призвести до значних змін у кінцевих результатах, а також неможливість проведення графічного аналізу для більш ніж трьох видів продукції
Метод таргет-костингу	Маркетингова спрямованість виробництва; можливість визначення цільових витрат на нові продукти; моніторинг витрат на етапі планування	Значний час і інвестиції з метою цільового скорочення витрат; підприємство може не мати технічних можливостей знизити собівартість до заданого рівня
Метод LCC	Отримання оцінки понесених витрат і їх покриття відповідними доходами в довгостроковій перспективі; забезпечення точного прогнозування всіх витрат; стратегічний підхід щодо структури витрат та співставлення їх зі структурою доходів	Відсутність періодизації фінансових результатів; можливі витрати на отримання більш глибокої додаткової інформації; відсутність чіткого обліку накладних витрат
Метод абзорпшн-костингу	Відсутність поділу витрат підприємства на постійні та змінні; чітке визначення фінансових результатів діяльності підприємства; чітке обґрунтування необхідності додаткового замовлення або відмова від нього	Умовність віднесення накладних витрат; визначення фактичних витрат на виробництво продукції наприкінці періоду; чітке обґрунтування необхідності додаткового замовлення або відмова від нього
Метод бенчмаркінгу	Дозволяє використовувати досвід і технології інших компаній.	Висока ймовірність помилкового вибору бенчмаркінгових компаній, а застосування досвіду інших компаній вимагає високої систематичності та працездатності.

Продовження таблиці 1.2

1	2	3
Метод VCC	Оцінювання суми витрат підприємства, пов'язаних зі створенням нової вартості; оцінювання зручності процесів, що призводять до формування витрат, максимальний зв'язок витрат підприємства з очікуваними доходами	Створення відповідного інформаційного забезпечення, постійної оптимізації витрат в рамках оперативного управління діяльністю підприємства, участь кваліфікованих експертів
Метод кайзен-костингу	Забезпечення постійного зниження витрат і підтримання заданого рівня витрат	Пов'язані з труднощами мотивації працівників і збереження участі в організаційній діяльності
Метод кост-кіллінгу	Дозволяє швидко скоротити витрати підприємства як у внутрішньому, так і зовнішньому середовищі	Метод є дещо жорстким (включаючи скорочення витрат на заробітну плату та персонал) і потребує систематичного застосування
EVA-підхід	Надання інформації та мотивації співробітникам; дає змогу враховувати дохідність та ризики проєктів; може враховувати розбіжності між фінансовими звітами та реальними ситуаціями	Недооцінювання знань працівників, інформаційних технологій, корпоративної культури; орієнтування в першу чергу на короткострокову перспективу

Щоб досягти своєї кінцевої мети — максимізувати прибуток і задовольнити потреби споживачів з найвищою якістю, підприємству важливо обрати комбінацію різних методів управління витратами. Це дозволить налагодити ефективний механізм управління витратами [32, с. 77].

Таким чином, управління витратами можна визначити як комплексну систему принципів і методів щодо розробки та реалізації управлінських рішень, використовуючи об'єктивні економічні закони. Подібно до інших систем управління, система управління витратами складається з двох підсистем: одна відповідає за управління (суб'єкти управління), а другою керують (об'єкти управління).

Суб'єктами управління витратами можуть бути особи, залучені до діяльності та управління підприємством і виробничими підрозділами, включаючи власників, менеджерів, спеціалістів та інший персонал.

Як об'єкти управління витратами можна розглядати абсолютний розмір, структуру та динаміку виробничих витрат, адміністративних витрат, витрат на збут, фінансових витрат, витрат, пов'язаними з участю в капіталі.

Ефективне управління витратами вимагає комплексного підходу, який охоплює управління операційними, фінансовими та інвестиційними процесами на підприємстві. Він також передбачає аналіз видів і обсягів витрат, понесених під час цих процесів, а також визначення чиників, які впливають на діяльність і величину витрат ресурсів згідно до місць формування витрат, центрів відповідальності, видів продукції, робіт і послуг, які сприяють накопиченню витрат. Підвищуючи точність розподілу накладних витрат на конкретні продукти та впроваджуючи точніші методи калькуляції, підприємства можуть підвищити достовірність розподілу витрат і забезпечити, щоб отримана інформація тісно відповідала процесу формування витрат [33, с. 38].

1.3 Вивчення недоліків та переваг існуючих ERP-систем управління витратами та обґрунтування оптимальної для подальшого застосування на суб'єкті господарювання

Переважає більшість власників бізнесу знайомі з системами ERP, які є програмними засобами, призначеними для автоматизації бізнес-процесів і фінансової діяльності підприємств. Використання систем ERP веде до ефективного скорочення витрат і розподілу ресурсів, а також оптимізує процес управління.

В Україні найбільш поширеними системами автоматизації бізнес-процесів є BAS ERP, SAP, «Галактика ERP», SyteLine, Oracle E-Business Suit, Microsoft Dynamics AX та DeloPro [34].

Проаналізуємо переваги та недоліки зазначених ERP-систем для автоматизації бізнес-процесів на вітчизняних підприємствах.

На українському ринку ERP-система SAP користується високим попитом, оскільки вона пропонує автоматизацію різноманітних бізнес-процесів. Ця комплексна програма охоплює модулі, які охоплюють управління виробництвом, розподіл ресурсів, фінансовий облік, аналіз діяльності підприємства та планування, управління персоналом та оптимізацію відносин з постачальниками, партнерами та клієнтами. Крім того, SAP Business ByDesign – це хмарний сервіс, який надає модулі для управління фінансами, продажами, закупівлями та кадровими питаннями [8].

До недоліків можна віднести те, що впровадження ERP-системи SAP потребує значних інвестицій; процес налагодження системи на великому підприємстві вимагає великих витрат часу, навчання користувачів та багатоетапного процесу адаптації персоналу; інтеграція SAP ERP часто вимагає узгодженості існуючих бізнес-процесів підприємства зі стандартизованими процесами, що передбачені системою.

ERP-система «Галактика» відображає реалії саме вітчизняного виробництва та законодавства. Головні переваги ІС полягають у багатофункціональності; можливості інтеграції з будь-якими програмними продуктами інших розробників; високій продуктивності платформи; можливості одночасної роботи великої кількості користувачів; зручності адміністрування системи; надійному захисті персональних даних і всієї інформації, що надходить. Причому розробники готові запропонувати підприємцям не тільки стандартну конфігурацію, але й низку вузькоспеціалізованих галузевих рішень [10, с. 173].

До недоліків даної ІС слід віднести те, що система не є керуючою, не має механізму визначення й контролю процедур виконання конкретних операцій або групи операцій; не має функцій, необхідних для забезпечення діяльності великих підприємств; практично, не є інтегрованою, через те, що більшість модулів практично не зв'язані між собою; усі модулі системи, включаючи й виробничі, забезпечують не функції бізнесу, а функції автоматичного формування бухгалтерських проведення у головну книгу.

Комплексна та багатофункціональна ERP-система «Oracle E-Business Suit» пропонує широкий спектр програм, призначених для підвищення продуктивності та оптимізації управління бізнесом. Ця система включає в себе різні модулі, які дозволяють ефективно управляти виробництвом продукції, роботою обладнання, складськими операціями, доставкою замовлень, взаємодією з клієнтами та роботою персоналу (включаючи підбір персоналу, виплату заробітної плати та організацію навчання). Крім того, система полегшує фінансовий менеджмент, обробку платежів і розширення матеріальних потоків. Програма включає модулі для ефективного управління життєвим циклом продукції. Завдяки можливості встановлювати надійну кадрову політику та одночасно підтримувати декілька систем бухгалтерського обліку (таких як управлінський, ПСБО, МСФЗ тощо), система забезпечує своєчасний доступ до основних звітів [11].

Хоча використання Oracle E-Business Suit має численні переваги, важливо визнати недоліки системи. Серед них складність, висока вартість, обмежена сумісність із програмами сторонніх розробників, а також проблеми, пов'язані з отриманням підтримки та документації, а також залежністю від підключення до Інтернету.

В Україні альтернативним рішенням, яке набуло популярності, є ERP-система «Microsoft Dynamics AX». Цей комплексний продукт включає в себе різні підсистеми, які ефективно керують усіма аспектами діяльності підприємства, такими як виробництво, дистрибуція, фінанси, ланцюг поставок, обробка замовлень і обслуговування клієнтів.

Подібно до інших пропозицій від Microsoft, система була ретельно розроблена. Її ключові переваги включають широку функціональність, зручний і зрозумілий інтерфейс, можливість масштабувати програму відповідно до вимог будь-якого бізнесу, повну інтеграцію з іншими продуктами Microsoft, такими як Visual Studio, NET або Outlook, підтримку стандартних бізнес-процесів, а також здатність швидко перебудовувати систему завдяки багаторівневій архітектурі коду. Крім того, система

забезпечує автоматичне резервне копіювання, дозволяє керувати правами доступу та сприяє простій взаємодії з клієнтами, партнерами та постачальниками.

Microsoft Dynamics AX, розроблена спеціально для українського ринку, є комплексною системою, яка обслуговує широкий спектр галузей. Від державних установ до виробничих підприємств, фінансових організацій і постачальників послуг, цей продукт пропонує відповідне рішення для різних підприємств. Крім того, підприємства в таких секторах, як індустрія моди, будівництво та реклама, також можуть отримати вигоду від використання цієї програми [35].

Основним недоліком системи Microsoft Dynamics AX є необхідність великих інвестицій в інтеграцію програмного забезпечення, тому важливо визначити, чи доцільно використовувати дану систему на конкретному підприємстві.

IC DeloPro також відзначила свою присутність на ринку ERP-систем. Вона пропонує універсальний та комплексний хмарний сервіс для керування підприємствами, яке повністю інтегроване у web -платформу.

Впровадження ERP DeloPro пропонує кілька ключових переваг, включаючи можливість використання безкоштовного програмного забезпечення, гнучкість роботи в операційних системах MS Windows і Linux, мінімальні вимоги до IT-інфраструктури, можливість підключення необмеженої кількості користувачів, зручне керування правами доступу, легке масштабованість, наявність інтегрованої CRM та інших підсистем для ефективного управління бізнес-процесами.

Система орієнтована на стартапи та компанії, що займаються оптовою та роздрібною торгівлею, наданням послуг, виробництвом [7].

До недоліків даної IC можна віднести те, що система ERP DeloPro є вузькоспеціалізованою, а також має високу ціну та низьку масштабованість.

BAS ERP є націпопулярнішим вибором серед ERP-систем в Україні. Це універсальне рішення обслуговує широкий спектр галузей, дозволяючи

великим підприємствам оптимізувати роботу, а малим підприємствам – ефективно керувати своїми бізнес-процесами.

Система пропонує високий рівень адаптивності та масштабованості, надаючи широкий спектр функцій, які охоплюють різні аспекти управління підприємством, включаючи моніторинг ефективності, управління закупівлями та бюджетування. Вона також пропонує численні галузеві рішення та підтримує як хмарні сервіси, так і мобільні пристрої для віддаленого доступу. Вартість впровадження доступна, що робить систему доступною для бізнесу. Продукт був спеціально розроблений відповідно до вимог українського бізнес-середовища та законодавства. Він включає в себе широкий функціонал, включаючи CRM, управління виробництвом і фінансами, забезпечуючи все необхідне для підвищення продуктивності та оптимізації діяльності.

Гнучкість системи дозволяє проводити різні налаштування та доопрацювання під вимоги конкретного бізнесу. У випадках, коли змінити бізнес-процес неможливо, програму можна модифікувати для підвищення її ефективності. Потенціал автоматизації практично безмежний, що дозволяє автоматизувати численні робочі місця. BAS ERP враховує вимоги до звітності як за ПСБО, так й за МСФЗ, і за потреби може сприяти подвійному обліку на основі цих двох стандартів.

Під час впровадження системи BAS ERP можуть виникнути такі недоліки: функціонал системи не відповідає вимогам підприємства; програма є надто складною та може уповільнювати роботу персоналу; потрібно багато часу на вивчення системи; у функціонал програми автоматизації інтегрована велика кількість непотрібних опцій.

Наведені ERP-системи дозволяють оптимізувати бізнес-процеси, що протікають на підприємстві, і ефективно розподілити наявні ресурси. Використовувати такі продукти можна практично для будь-якого бізнесу [30, с. 142].

ERP-системи в управлінні витратами мають недоліки, а також містять в собі суттєві ризики. Найголовніший ризик полягає навіть не в тому, що нематеріальні активи, якими є ERP-системи, високовартісні, а їх впровадження і підтримання повноцінних робочих кондицій, супроводжуються суттєвими фінансовими і часовими витратами, але ризик невдалого запровадження настільки серйозний, що невдача здатна спричинити банкрутство підприємства [36].

Якщо мова стосується витрат підприємства загалом, то ERP-системи надають широкий спектр функціональних можливостей і доступ до критичної інформації діяльності підприємства управлінському складу..

На нашу думку, вітчизняним підприємствам більше підходить використання IC BAS ERP, оскільки це найбільш прийнятна система для української економіки та покращить управління витратами підприємства. Однак важливо визнати, що вибір системи планування ресурсів підприємства є складним процесом, який зазвичай виконується спеціальною групою впровадження. Дуже важливо розуміти функціональність системи, її плюси та мінуси, а також те, як її можна ефективно застосовувати на практиці. У третьому розділі надано комплексне обґрунтування впровадження інформаційної системи BAS ERP для вдосконалення процесу управління витратами на ПрАТ «Вінницький завод Маяк»..

1.4 Висновок до розділу 1

Вивчено сутність економічної категорії «витрати» та досліджено різні підходи до трактування даної категорії, яку можна розглядати з точки зору економічної теорії та бухгалтерського обліку і які демонструють помітні розбіжності в розумінні витрат. Визначення «витрат» з точки зору економічної теорії характеризують економічну сутність витрат, тоді як визначення бухгалтерського обліку в першу чергу зосереджені на економічних наслідках здійснення витрат в результаті процесу виробництва.

Крім того, встановлено, що обґрунтована класифікація витрат має велике значення в сфері управління підприємством, оскільки вона відіграє вирішальну роль у розумінні різних складових механізму управління витратами.

Дослідивши складові системи управління витратами на підприємстві та проаналізувавши існуючі підходи, було сформульовано основні завдання формування ефективної системи управління витратами, визначені принципи, порядок і послідовність дій, регулювання впливу суб'єктів управління витратами на об'єкти шляхом реалізації функцій управління через різні елементи процесу управління. Щоб досягти основної мети підприємства щодо отримання прибутку, воно повинно використовувати набір інструментів і методів управління витратами, враховуючи при цьому постійні зміни зовнішнього та внутрішнього середовища.

На основі проведених досліджень узагальнено переваги та недоліки найбільш поширених ERP-систем управління підприємством. Аналіз показав, що найбільш привабливою є інформаційна система BAS ERP, яка дозволить удосконалити процес управління витратами підприємства. В третьому розділі буде обґрунтовано застосування система BAS ERP для удосконалення процесу управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

2 АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК»

2.1 Загальна характеристика ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»

Вінницький завод «Маяк» був заснований у 1968 році для масового виробництва комп'ютерної техніки, що свідчить про його значимість в історії української промисловості. З часу свого заснування і до 1991 року, підприємство спеціалізувалося на виробництві силової електроніки, використовуючи як традиційні, так і передові технології оборонних компаній.

Починаючи з 1991 року, компанія почала розробляти і виробляти широкий асортимент продукції, включаючи електрообігрівачі (електричні конвектори, тепловентилятори, інфрачервоні обігрівачі, галогенні обігрівачі), побутову техніку (електричні печі, побутові електроплити), інверторні зварювальні апарати, радіатори для водяного опалювання, спеціальні побутові інкубатори та інші товари.

Приватне акціонерне товариство «Вінницький завод «Маяк»» є одним з найбільших промислових підприємств в Україні. Його корпоративна діяльність включає виробництво товарів і надання послуг, а також комерційну та іншу комерційну діяльність з метою отримання прибутку.

ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»» випускає продукцію під торговою маркою «Термія». Підприємство успішно розвивається і має популярну та високоякісну продукцію. Особливо важливим є те, що вироби виготовляються з екологічно чистих матеріалів і проходять багаторівневу систему тестування та контролю. Гарантія тривалістю 3,5 роки свідчить про впевненість підприємства в якості своєї продукції.

Розширення модельного ряду та використання передових технологій, комплектуючих від провідних європейських фірм і кращих матеріалів, також підкреслюють прагнення підприємства до інновацій та якісного виробництва.

Зручне розташування заводу на перетині головних автомобільних магістралей сприяє ефективному транспортуванню та відвантаженню продукції.

Продукція підприємства успішно реалізується не тільки в Україні, але й в інших країнах Європи та Балтії, що свідчить про визнання якості продукції і розширення ринків збуту. Збільшення обсягів продажів і список постійних клієнтів свідчать про успішну діяльність підприємства.

Діяльність підприємства характеризується широким спектром, що охоплює як виробництво технічних і промислових товарів, так і науково-дослідні та консультативні послуги. Також варто відзначити, що підприємство займається рекламною і видавничою діяльністю, а також надає комунальні послуги. Основні напрямки діяльності підприємства включають:

1. Проектування, виробництво та продаж радіоелектронної продукції.
2. Проектування, виробництво та продаж машинобудівельної продукції.
3. Випуск та продаж продукції для забезпечення потреб зв'язку, промисловості, транспорту.
4. Виконання науково-вишукувальних, науково-дослідних та проектних робіт.
5. Виробництво, монтаж, наладка і експлуатація технічних засобів та програм.
6. Розроблення, виготовлення та реєстрація сільськогосподарського обладнання та апаратури.
7. Розроблення, випуск та реалізація продукції, товарів народного споживання.
8. Рекламна і видавнича діяльність.
9. Консультативні та інформаційні послуги.
10. Торгово-посередницька та комерційна діяльність.
11. Надання комунальних послуг робітникам та населенню та інші.

ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»» може здійснювати інші види діяльності, які не суперечать законодавству України, відповідно до цілей свого створення. У разі, якщо чинне законодавство України передбачає, ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»» отримує відповідні ліцензії на провадження певних видів господарської діяльності.

Зареєстрований капітал товариства становить 5 234 000 грн. Він розподіляється на 3008250 простих іменних акцій. Капітал товариства визначає мінімальний розмір майна товариства, що гарантує інтереси кредиторів.

За рішенням зборів акціонерів, частина чистого прибутку може бути спрямована на розподіл дивідендів пропорційно частці акціонерів у зареєстрованому капіталі товариства. Дивіденди виплачуються один раз на рік згідно з річними показниками та умовами, визначеними загальними зборами акціонерів. Дивіденди на кожну звичайну акцію є однаковими, а на невикористані дивіденди відсотки не нараховуються.

Лінійно-функціональна структура управління, яка використовується в ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»», поєднує переваги лінійної і функціональної структур. Це означає, що організаційна структура побудована на основі лінійного принципу, де існує ієрархія з підрозділами управління на різних рівнях, але в той же час функціональні обов'язки та відповідальності також враховуються.

В такій структурі окремі структурні підрозділи виконують конкретні функції, наприклад, відділи праці та заробітної плати або бухгалтерії, що спеціалізуються на певних аспектах управління. У той же час, лінійні керівники, такі як керівники цехів або майстри, відповідають за конкретні ділянки або процеси у виробництві. Ця структура дозволяє забезпечити як ієрархічне керівництво, так і спеціалізацію функцій. Вона сприяє уніфікації управлінських процесів та функцій управління обладнанням підприємства, що сприяє ефективнішій координації та контролю.

2.2 Аналіз фінансових показників та ефективності господарської діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»

Для аналізу економічної діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» можна розглянути динаміку основних економічних показників діяльності підприємства за 2021-2023 роки (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Аналіз основних економічних показників діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
	2021	2022	2023	2022 від 2021	2023 від 2022	2022 від 2021	2023 від 2022
1	3	4		6		8	
1. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	384083	644809	279860	260726	-364949	67,9	-56,6
2. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	366211	473906	239939	107695	-233967	29,4	-49,4
3. Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	51615	214535	79066	162920	-135469	315,6	-63,1
4. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	34776	110622	37345	75846	-73277	218,1	-66,2
5. Прибуток від реалізації продукції, тис. грн.	17872	170903	39921	153031	-130982	856,3	-76,6
6. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	26893	79773	18605	52880	-61168	196,6	-76,7
7. Середньорічна вартість дебіторської заборгованості, тис. грн.	80568	133534,5	130420,5	52966,5	-3114	65,7	-2,3
8. Середньорічна вартість кредиторської заборгованості, тис. грн.	63048,5	43089,5	38034,5	-19959	-5055	-31,7	-11,7
9. Валюта балансу, тис. грн.	249496,5	338733,5	380198	89237	41464,5	35,8	12,2
10. Необоротні активи, тис. грн.	41729	53002	59106	11273	6104	27,0	11,5
11. Оборотні активи, тис. грн.	207767,5	285731,5	321092	77964	35360,5	37,5	12,4
12. Власний капітал, тис. грн.	165718	251223,5	289155	85505,5	37931,5	51,6	15,1
13. Залучений капітал, тис. грн.	83778,5	87510	91043	3731,5	3533	4,5	4,0

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
14.Середньорічна чисельність персоналу, осіб	585	581	510	-4	-71	-0,7	-12,2
15. Продуктивність праці, тис. грн /особу	656,552	1109,826	548,745	453,274	-561,081	69,0	-50,6
16. Коефіцієнт рентабельності продаж	0,047	0,265	0,143	0,219	-0,122	469,6	-46,2
17. Коефіцієнт рентабельності активів	0,108	0,236	0,049	0,128	-0,187	118,5	-79,2
18. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,162	0,318	0,064	0,155	-0,253	95,7	-79,7
19. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,849	2,257	0,872	0,408	-1,385	22,1	-61,4
20. Фондовіддача	9,204	12,166	4,735	2,962	-7,431	32,2	-61,1
21. Коефіцієнт мобільності активів	5,031	5,662	5,192	0,631	-0,469	12,5	-8,3
22. Коефіцієнт покриття	4,497	3,744	4,662	-0,753	0,918	-16,7	24,5
23. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,618	0,408	0,749	-0,210	0,341	-34,0	83,5
24. Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,791	0,708	0,820	-0,082	0,112	-10,4	15,8
25. Витрати на 1 грн. продукції, грн./грн.	0,866	0,667	0,717	-0,198	0,050	-22,9	7,5

Наведені в табл. 2.1 дані показують, що вартість майна ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» знизилась. В 2021 році капітал підприємства оцінювався в сумі 249496,5 тис. грн., в 2022 році – 338733,5 тис. грн., а в 2023 році – 380198 тис. грн. Зростання вартості ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» на 12,2% в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. обумовлено збільшенням оборотних активів на 12,4% та необоротних активів на 11,5%. Це характеризує стабільність господарської діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за 2021-2023 рр.

Ефективність виробництва пов'язана з величиною отриманого прибутку підприємством. Чистий дохід ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» в 2021 році становив 384083 тис. грн., однак в 2023 році порівняно з 2022 роком відбулося зниження величини чистого доходу на 279860 тис. грн. або

56,6%. Зниження доходу ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» було викликано значним скороченням обсягів виробництва. Разом з тим слід відмітити зниження повної собівартості реалізованої продукції за 2022-2023 рр. на 233967 тис. грн. або 49,4%. Якщо в 2021 р. повна собівартість продукції складала 366211 тис. грн., то в 2022 р. вона знизилась до 473906 тис. грн., а в 2023 р. знизилась до 239939 тис. грн. відповідно.

Вказані тенденції спричинили зростання прибутку від реалізації продукції в 2022 р. порівняно з 2021 р. на 153031 тис. грн. або на 856,3% та зниження величини прибутку від реалізації продукції на 130982 тис. грн. або на 76,6% в 2023 р. порівняно з 2022 р. (рис. 2.1).

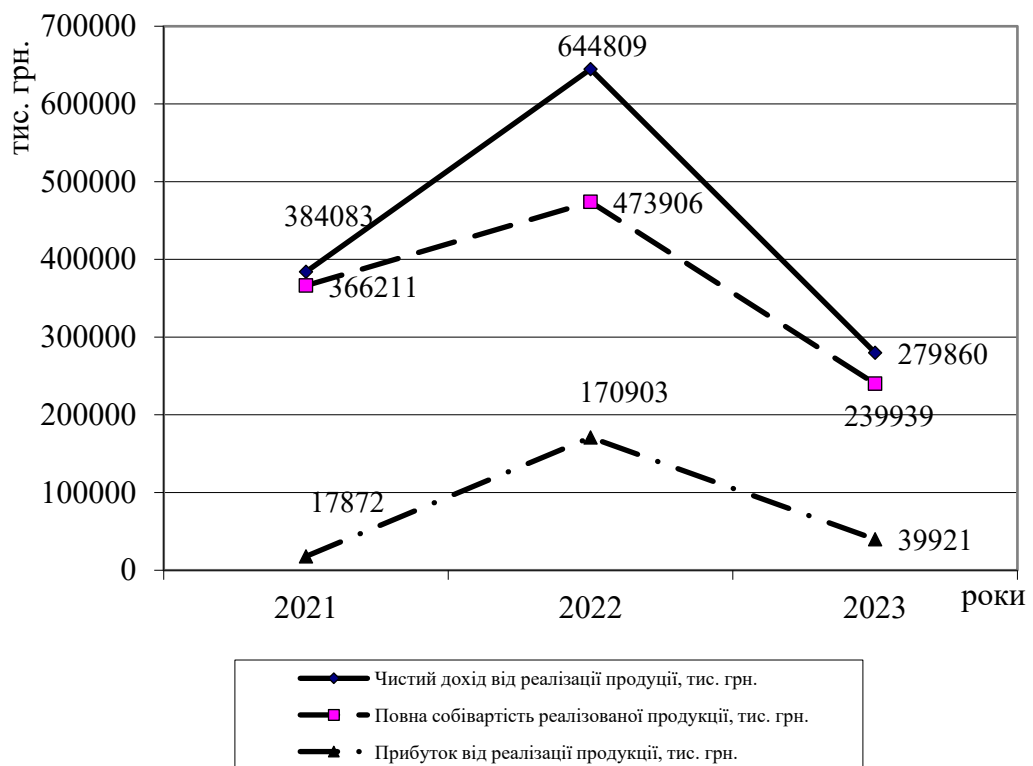

Рисунок 2.1 – Динаміка показників реалізації продукції ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за 2021-2023 рр.

Чистий прибуток є кінцевим результатом діяльності підприємства. Він залишається в його розпорядженні та може бути використаний на розширення обсягів діяльності. На формування чистого прибутку негативно вплинуло зниження прибутку від реалізації продукції ПрАТ «Вінницький

завод «Маяк». Беручи до уваги позитивні значення чистого прибутку ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», але зниження його величини в 2023 р. порівняно з 2022 р. більш ніж в 3 рази, можна стверджувати, що підприємство значно скоротило джерела фінансування своєї діяльності. В порівнянні з 2021 р. підприємство в 2022 році отримало чистий прибуток в розмірі 79773 тис. грн., але в 2023 р. чистий прибуток знизився на 61168 тис. грн. і склав 18605 тис. грн., що свідчить про зниження ефективності діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Для аналізу відносних показників ефективності використання майна ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» проаналізуємо ряд абсолютних показників. Сума оборотних активів в 2023 році порівняно з 2022 роком знизилась на 35360,5 тис. грн. або на 12,4%, що свідчить про активну виробничу діяльність підприємства. Тенденція зміни вартості необоротних активів має також позитивну тенденцію за аналізований період. Так, в 2022 р. вартість необоротних активів знизилась на 27% порівняно з 2021 р., в 2023 р. знизилась на 11,5% порівняно з 2022 р. Це пов'язано з розширенням виробництва та закупівлею нового обладнання.

Отримуючи чистий прибуток, підприємство поповнює зокрема власний капітал. Про це свідчить позитивна тенденція зміни власного капіталу товариства. В 2021 році його величина склала 165718 тис. грн., протягом 2022-2023 рр. власний капітал збільшився на 15,1%. Слід також звернути увагу на зростання частки власного капіталу в структурі пасивів ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». Частка власного капіталу ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» в 2022-2023 рр. складає 72-75%, тобто більша за частку залученого капіталу. За таких умов тенденція зменшення частки позикового капіталу та збільшення частки власного капіталу характеризує покращення фінансової незалежності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» і свідчить про зростання його фінансової стійкості.

Велике значення для підприємства має показник продуктивності праці. Зниження даного показника в 2023 р. показує, що ПрАТ «Вінницький завод

«Маяк» в динаміці знизило ефективність використання своїх трудових ресурсів. В 2021 році значення даного показника становило 656,552 тис. грн./особу, в 2022 р. – вже 1109,826 тис. грн./особу, а в 2023 р. показник продуктивності знизився до 548,745 тис. грн./особу, тобто в 2023 р. порівняно з 2022 р. продуктивність праці знизилась на 50,6%.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів відображає число оборотів оборотних активів ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за аналізований період. Значення даного показника збільшується на 22,1 відн. пункти в 2022 р. порівняно з 2021 р., але в 2023 р. спостерігається уповільнення оборотності більше ніж в 2 рази, що вказує на зниження ефективності діяльності підприємства.

Зниження обсягів реалізації та зростання вартості необоротних активів призвело до зниження показника фондівдачі. В 2023 р. порівняно з 2022 р. фондівдача знизилась на 61,1%, що свідчить про зниження ефективності використання наявних необоротних активів ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Коефіцієнт рентабельності продаж мав позитивне значення: в 2021 р. – 0,047, в 2022 р. – 0,265, в 2023 р. – 0,143. Зниження цього коефіцієнта в 2023 р. також свідчить про зниження ефективності управління та рівня прибутковості ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Коефіцієнти рентабельності активів та власного капіталу в 2022 р. спостерігається зростання рентабельності активів та власного капіталу, що пояснюється позитивною динамікою чистого прибутку ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». В 2023 р. наявна обернена негативна тенденція: рентабельність активів та власного капіталу знижується більше ніж в 4 рази, що ще раз підтверджує менш ефективну роботу підприємства.

Коефіцієнт покриття показує, яку частину зобов'язань може покрити підприємство. За розрахунковий період значення даного коефіцієнту знаходиться в межах норми: в 2021 р. – 4,497, в 2022 р. – 3,744, в 2023 р. – 4,662. Це означає, що ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» може погасити всі

свої поточні зобов'язання за рахунок своїх оборотних активів. Зростання даного показника пов'язане з перевищенням темпу зростання оборотних активів над темпом зростання величини величини поточних зобов'язань.

Значення коефіцієнту автономії протягом аналізованого періоду також знаходиться в межах норми: в 2021 р. – 0,791, в 2022 р. - 0,708, в 2023 р. - 0,82, що підтверджує фінансову незалежність підприємства від зовнішніх джерел. Адже в разі необхідності підприємство в змозі погасити заборгованість за рахунок власного капіталу.

У цілому, аналіз основних показників показав, що ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» характеризується фінансовою стійкістю, має потенціал до нарощення обсягів виробництва і отримання зростаючого фінансового результату. Необхідно продовжувати підтримувати політику ефективного використання всіх ресурсів та розробити заходи щодо більш ефективної збутової політики підприємства.

2.3 Аналіз витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»

Традиційним і найпоширенішим видом аналізу витрат є статистичний, а саме оцінка їх динаміки, складу і структури, що проводиться за економічними елементами. Групування витрат за економічними елементами здійснюється для визначення загальної вартості використаних матеріальних, трудових та інших виробничих ресурсів, а також для організації контролю за рівнем зазначених витрат. Аналіз операційних витрат за економічними елементами передбачає вивчення їх складу, структури та її зміни за звітний період чи за декілька періодів. Це дає змогу визначити роль окремих елементів у загальних витратах, виявити тенденції їх змінення та вплив на загальну зміну операційних витрат [14].

Використовуючи показники фінансової звітності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», проведемо аналіз рівня та динаміки загального обсягу і структури витрат господарської діяльності.

Результати аналізу рівня та динаміки загальної суми і структури витрат господарської діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки загальної суми та структури витрат господарської діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»

Показники	Рік						Відхилення 2023 до 2022		
	2021		2022		2023				
	сума, тис. грн	частка, %	сума, тис. грн	частка, %	сума, тис. грн	частка, %%	абс.	відн., %	частки, %
Витрати операційної діяльності, разом	406994	99,28	571847	97,35	282887	94,74	-288960	-50,53	-2,60
зокрема:									
- собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	332468	81,10	430274	73,25	200794	67,25	-229480	-53,33	-6,0
- адміністративні витрати;	21280	5,19	21234	3,61	21053	7,05	-181	-0,85	3,44
- витрати на збут;	12463	3,04	22398	3,81	18092	6,06	-4306	-19,22	2,25
- інші операційні витрати	40783	9,95	97941	16,67	42948	14,38	-54993	-56,15	-2,29
Фінансові витрати	2016	0,49	3924	0,67	6585	2,21	2661	67,81	1,54
Втрати від участі в капіталі	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Інші витрати	923	0,23	11666	1,99	9109	3,05	-2557	-21,92	1,06
Разом витрати	409933	100	587437	100	298581	100	-288856	-49,17	0

З аналізу рівня та динаміки показників, наведених у табл. 2.2, видно, що у 2023 році загальна сума витрат господарської діяльності і рівень майже усіх їх складових (за винятком фінансових витрат в 2022 році) мають тенденцію до зниження. Витрати операційної діяльності в 2023 році в порівнянні з 2022 роком знизились майже в 2 рази: на 288960 тис. грн. або на 50,53%.

Виробнича собівартість реалізованої продукції знизилась на 229480 тис. грн. або на 53,33%, інші операційні витрати – на 54993 тис. грн. або на

56,15%. Адміністративні витрати практично не змінилися – знизилися лише на 181 тис. грн. або на 0,85%, витрати на збут знизилися на 4306 тис. грн. або на 19,22%. Дана обставина пов'язана зі скороченням обсягів реалізації продукції у 2023 році.

Фінансові витрати ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» в 2023 році зросли на 2661 тис. грн. або на 67,81%, інші витрати підприємства знизилися на 2557 тис. грн. або на 21,92 %.

Аналізуючи структуру витрат господарської діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», можна визначити, що найбільшу частку в структурі цих витрат за 2021-2023 роки займали витрати операційної діяльності (99,28% - 94,74%).

Проведемо аналіз витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за елементами операційних витрат (див. табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Аналіз витрат по елементам операційних витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», тис. грн.

Показники	Рік			Відхилення 2022 від 2021		Відхилення 2023 від 2022	
	2021	2022	2023	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Матеріальні затрати	267582	355099	167828	87517	32,7	-187271	-52,7
Витрати на оплату праці	83229	105915	62512	22686	27,3	-43403	-41,0
Відрахування на соціальні заходи	18212	22947	14788	4735	26,0	-8159	-35,6
Амортизація	6738	7176	10546	438	6,5	3370	47,0
Інші операційні витрати	30124	93478	27466	63354	210,3	-66012	-70,6
Разом	405885	584615	283140	178730	44,0	-301475	-51,6

За даними табл. 2.3 можна побачити, що загальні витрати на виробництво у 2022 році порівняно з 2021 роком зросли на 178730 тис.грн. або на 44% в основному за рахунок зростання витрат матеріальних витрат на 87517 тис. грн. або на 32,7%. Одночасно зросли витрати на оплату праці – на 22686 тис. грн. або на 27,3% та відрахування на соціальні заходи – на 4735

тис. грн. або на 26%. Амортизація основних засобів зросла на 438 тис. грн. або на 6,5%, інші операційні витрати – на 63354 тис. грн або на 210,3%.

Зростання операційних витрат відбулося, насамперед, через значне зростання матеріальних витрат, що, в свою чергу, призвело до зростання собівартості продукції підприємства.

Також можна відмітити, що загальні витрати на виробництво у 2023 році порівняно з 2022 роком знизились на 301475 тис.грн. або на 51,6% за рахунок зниження матеріальних витрат на 187271 тис.грн або на 52,7%; витрат на оплату праці на 43403 тис.грн або на 41%, відрахувань на соціальні заходи - на 8159 тис. грн. або на 35,6%, інші операційні витрати скоротились на 66012 тис. грн. або на 70,6 %. Амортизаційні відрахування в 2023 році зросли на 3370 тис. грн. або на 47 %.

Зниження витрат та собівартості продукції підприємства в 2023 році відбувалось нижчими темпами порівняно зі зниженням чистого доходу від реалізації, що уможливило до значного зниження прибутку від реалізації та чистого прибутку ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», що негативно характеризує діяльність підприємства.

Проведемо аналіз структури операційних витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» в розрізі економічних елементів (табл. 2.4).

Як показують результати, наведені в табл. 2.4, у структурі операційних витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за елементами найбільшу питому вагу мають матеріальні витрати: в 2021 році – 65,93%, в 2022 році – 60,74% і в 2023 році – 59,27%. Тенденція щодо зниження частки матеріальних витрат в загальній сумі операційних витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» може вказувати на зміни в структурі витрат підприємства і позитивно характеризує діяльність підприємства по матеріалозбереженню.

Таблиця 2.4 – Аналіз структури операційних витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»

Показники	Рік					
	2021		2022		2023	
	Тис. грн.	Питома вага, %	Тис. грн.	Питома вага, %	Тис. грн.	Питома вага, %
Матеріальні затрати	267582	65,93	355099	60,74	167828	59,27
Витрати на оплату праці	83229	20,51	105915	18,12	62512	22,08
Відрахування на соціальні заходи	18212	4,49	22947	3,93	14788	5,22
Амортизація	6738	1,66	7176	1,23	10546	3,72
Інші операційні витрати	30124	7,42	93478	15,99	27466	9,70
Разом	405885	100	584615	100	283140	100

Зобразимо структуру операційних витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» по елементам за 2023 рік на рис. 2.2.

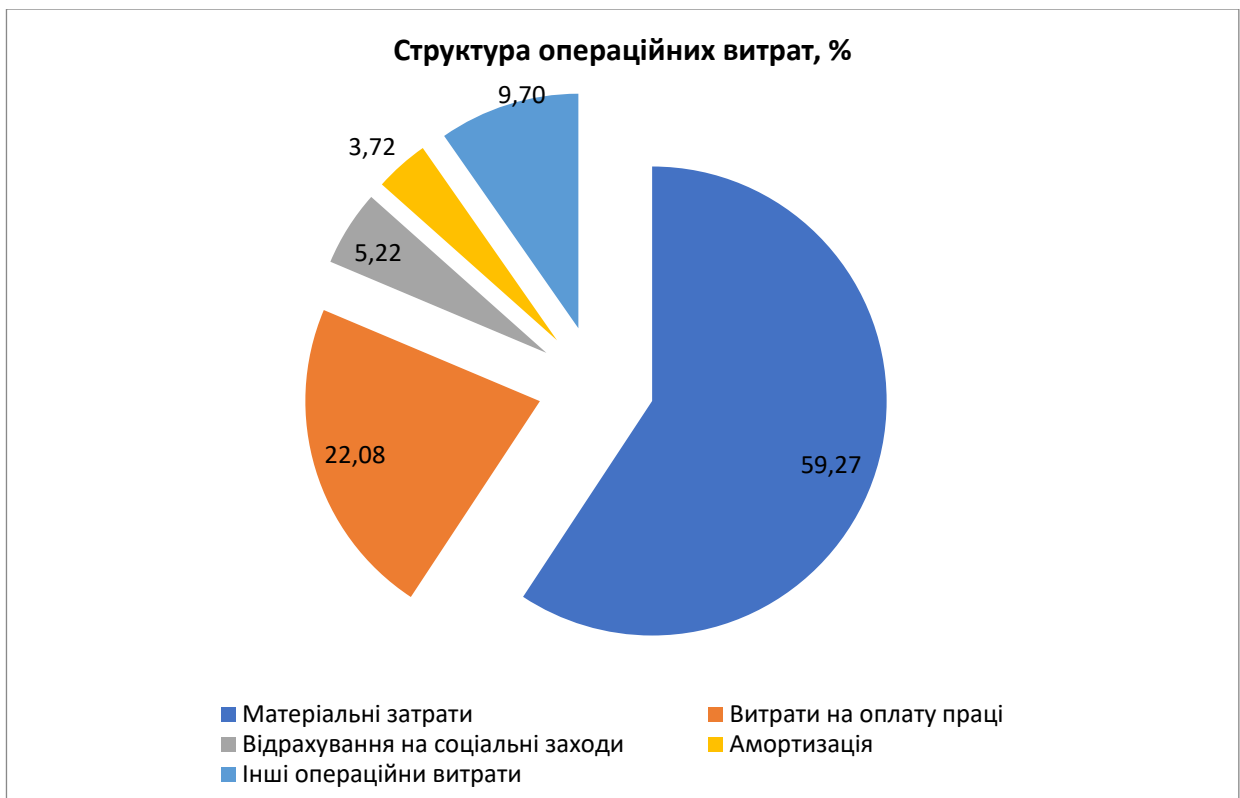

Рисунок 2.2 – Структура операційних витрат по елементам ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за 2023 рік

Значну питому вагу в структурі операційних витрат підприємства мають витрати на оплату праці, частка яких за 2021-2023 роки поступово зростає: в 2021 році – 20,51%, в 2022 році – 18,12% і в 2023 році – 22,08%.

Такі елементи операційних витрат, як відрахування на соціальні заходи, амортизація та інші операційні витрати поступово зростають і в 2023 році частка відрахувань на соціальні заходи склала 5,22%, частка амортизації – 3,72%, частка інших операційних витрат – 9,7%.

Витрати на виробництво реалізованої продукції можна оцінити за допомогою показника витрат на 1 грн. реалізованої продукції. Цей показник є досить універсальним і не тільки дозволяє оцінити витрати на реалізацію продукції, але також полегшує аналіз тенденцій витрат у різних галузях промисловості та дозволяє порівнювати собівартість виробленої однорідної продукції на різних підприємствах.

Проаналізуємо зміни витрат на 1 грн реалізованої продукції ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за 2021-2023 рр. (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Аналіз витрат на 1 грн. реалізованої продукції ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,-)	
	2021	2022	2023	2022 від 2021	2023 від 2022
1. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	366211	473906	239939	107695	-233967
2. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	384083	644809	279860	260726	-364949
3. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	95,35	73,50	85,74	-21,85	12,24

За даними табл. 2.5 можна побачити, що повна собівартість реалізованої продукції досліджуваного підприємства складає в 2021 році 366211 тис. грн. В 2022 році собівартість зростає на 107695 тис. грн. порівняно з 2021 роком та знижується на 233967 тис. грн. в 2023 році порівняно з 2022 роком.

ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» отримало в 2021 році чистого доходу від реалізації в сумі 384083 тис. грн. В 2022 році даний показник зростає до 644809 тис. грн. В 2023 році чистий дохід склав 279860 тис. грн., що на 364949 тис. грн. менше показника попереднього року.

Динаміку показника витрат на 1 грн. реалізованої продукції показано на рис. 2.3.

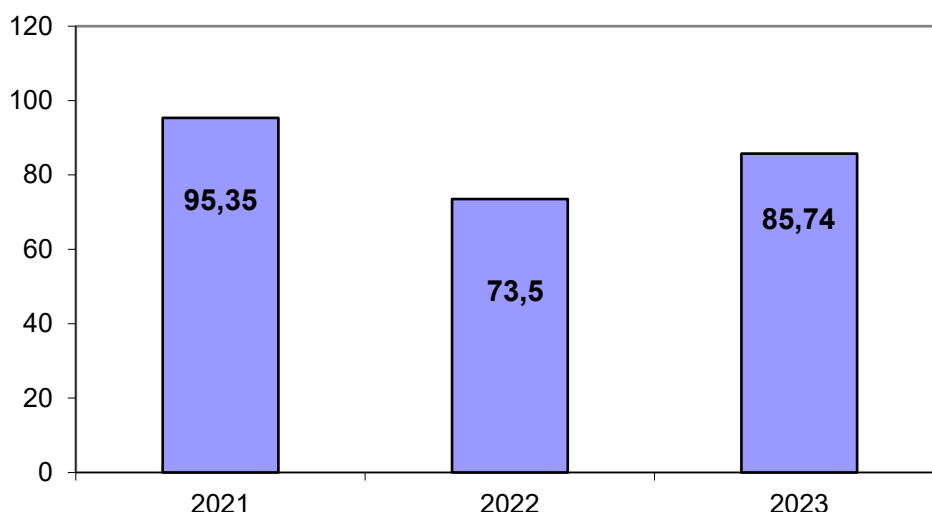

Рисунок 2.3 – Динаміка показника витрат на 1 грн. реалізованої продукції
ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», коп.

Витрати на 1 грн. реалізованої продукції складають в 2021 році 95,35 коп. В 2022 році даний показник зменшився і склав 73,5 коп. В 2023 році витрати на 1 грн. реалізованої продукції склали 85,74 коп., що на 12,24 коп. більше показника 2022 року.

В цілому даний показник є нормальним, але його зростаюча тенденція свідчить про зниження ефективності діяльності підприємства.

Рентабельність продукції є основним показником, який використовується для вимірювання ефективності витрат. Це відносний показник ефективності компанії, який розраховується як відношення прибутку до ресурсів (витрат). Існують різні форми прибутковості, залежно від типу прибутку та ресурсів, які використовуються в аналізі.

Рентабельність продукту конкретно вимірює, наскільки ефективно використовуються витрати на виробництво та продаж продукту.

Рентабельність продукції можна визначити, поділивши прибуток на загальний обсяг реалізованої продукції. Це метод використовується в міжнародному бізнесі для вимірювання прибутковості продукції.

Проаналізуємо рентабельність продукції ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»(табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Аналіз показника рентабельності продукції ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення (+,-)	
	2021	2022	2023	2023 від 2021	2023 від 2022
1. Повна собівартість реалізованої продукції, тис.грн	366211	473906	239939	107695	-233967
2. Прибуток від реалізації продукції, тис. грн	17872	170903	39921	153031	-130982
3. Рентабельність продукції, %	4,9	36,1	16,6	31,2	-19,4

Динаміку показника рентабельності продукції показано на рис. 2.4.

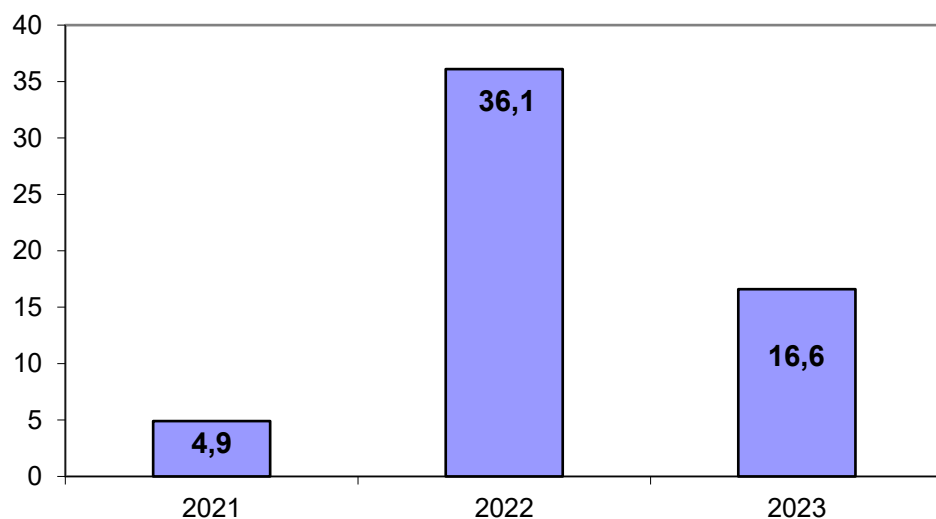

Рисунок 2.4 – Динаміка показника рентабельності продукції ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», %

Прибуток від реалізації продукції ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» складає в 2021 році 17872 тис. грн. В 2022 році даний показник збільшився і склав 170903 тис.грн. В 2023 році прибуток від реалізації продукції підприємства склав 39921 тис. грн., це на 130982 тис. грн. менше показника за 2022 рік.

Рентабельність продукції складає в 2021 році 4,9%. В 2022 році даний показник збільшився і склав 36,1%. В 2023 році рентабельність продукції склала 16,6%, це на 19,4 пункти менше показника за 2022 рік. Зниження рентабельності продукції свідчить про зниження ефективності діяльності підприємства.

Висновок до розділу 2

Об'єктом дослідження є ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», що є одним з найбільших промислових підприємств в Україні. Його корпоративна діяльність включає виробництво товарів і надання послуг, а також комерційну діяльність з метою отримання прибутку.

Аналіз основних фінансово-економічних показників ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» показує, що в 2022 році чистий дохід від реалізації зріс порівняно з 2021 р. на 260726 тис. грн. та на 364949 тис. грн. знизився в 2023 р. порівняно з 2022 р. Повна собівартість реалізованої продукції в 2022 р. зросла на 107695 тис. грн. в порівнянні з 2021 р. і на 233967 тис. грн. знизилась в 2023 р. порівняно з 2022 р.

Діяльність ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» за аналізований період є прибутковою. Прибуток від реалізації продукції в 2023 р. знизився на 130982 тис. грн. в порівнянні з 2022 р. В 2023 р. чистий прибуток підприємства знизився на 61168 тис. грн. в порівнянні з 2022 р. Ця обставина свідчить про зниження ефективності діяльності підприємства, що можна пояснити значним скороченням обсягів реалізованої продукції, що і обумовило зниження прибутків в діяльності підприємства.

У цілому аналіз основних показників показав, що ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» характеризується фінансовою стійкістю, має потенціал до нарощення обсягів виробництва і отримання зростаючого фінансового результату. Необхідно продовжувати підтримувати політику ефективного використання всіх ресурсів та розробити заходи щодо більш ефективної збутової політики підприємства.

Аналіз витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» проводився в декілька етапів. На першому етапі дослідження встановлено, що у 2023 році загальна сума витрат господарської діяльності і рівень майже усіх їх складових (за винятком фінансових витрат в 2022 році) мають тенденцію до зниження. Витрати операційної діяльності в 2023 році в порівнянні з 2022 роком знизились майже в 2 рази: на 288960 тис. грн. або на 50,53%.

Виробнича собівартість реалізованої продукції знизилась на 229480 тис. грн., інші операційні витрати – на 54993 тис. грн. Адміністративні витрати практично не змінилися – знизились лише на 181 тис. грн., витрати на збут знизились на 4306 тис. грн. Дана обставина пов'язана зі скороченням обсягів реалізації продукції у 2023 році.

Фінансові витрати ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» в 2023 році зросли на 2661 тис. грн., інші витрати підприємства знизились на 2557 тис. грн.

Аналіз операційних витрат за елементами показав загальні витрати на виробництво у 2022 році порівняно з 2021 роком зросли на 178730 тис.грн. в основному за рахунок зростання витрат матеріальних витрат на 87517 тис. грн. Одночасно зросли витрати на оплату праці – на 22686 тис. грн. та відрахування на соціальні заходи – на 4735 тис. грн. Амортизація основних засобів зросла на 438 тис. грн., інші операційні витрати – на 63354 тис. грн

Загальні витрати на виробництво у 2023 році порівняно з 2022 роком знизились на 301475 тис.грн. за рахунок зниження матеріальних витрат на 187271 тис.грн; витрат на оплату праці на 43403 тис.грн, відрахувань на соціальні заходи – на 8159 тис. грн., інші операційні витрати скоротились на 66012 тис. грн. Амортизаційні відрахування в 2023 році зросли на 3370 тис.

грн. Зниження витрат та собівартості продукції підприємства в 2023 році в порівнянні зі зниженням чистого доходу від реалізації призвело до значного зниження прибутку від реалізації та чистого прибутку ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», що негативно характеризує діяльність підприємства.

Аналіз структури операційних витрат за елементами показав, що у 2023 році матеріальні витрати становлять 59,27%, витрати на оплату праці становлять 22,08%, інші операційні витрати – 9,7%.

Витрати на 1 грн. реалізованої продукції в 2023 році зростають, що є негативною тенденцією і свідчить про те, що ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» в процесі своєї діяльності знизило інтенсивність використання наявних ресурсів, про що свідчить позитивна зміна даного показника. На кінець 2023 року витрати на 1 грн. реалізованої продукції склали 85,74 коп. проти 73,5 коп. в 2022 році.

Найважливішим якісним показником ефективності діяльності підприємства є рентабельність продукції. В 2023 році цей показник склав 16,6%.

Дослідження витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» показало тенденцію до зниження загальних витрат підприємства. Оскільки основною частиною витрат є матеріальні витрати, важливо знайти резерви для їх зниження.

3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК» З ВИКОРИСТАННЯМ СИСТЕМИ BAS ERP

3.1 Впровадження інформаційної системи BAS ERP для покращення процесу управління витратами на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»

Впровадження інформаційної системи BAS ERP включає ряд етапів. Ці етапи включають:

- аналіз і дослідження підприємства, виявлення проблем і потреб;
- формалізація бізнес–процесів для системи управління;
- формулювання задачі;
- визначення кількості необхідних технічних та програмного забезпечення;
- формування системи та введення даних;
- підготовка до експлуатації та навчання користувачів;
- запуск та тестування, яке зазвичай триває 1–3 місяці в реальних робочих умовах.

У міру розвитку системи вона зазнає подальшого розвитку, що передбачає вдосконалення існуючої системи BAS ERP шляхом додавання нових модулів та розширення її функціональності.

Впровадження системи BAS ERP передбачає послідовну інтеграцію різних модулів (рис. 3.1).

У випадку великих промислових підприємств, реалізація всього проєкту може зайняти від 3 до 5 років. Вивчаючи досвід впровадження з метою ефективної автоматизації бізнес-процесів підприємства за допомогою ERP-системи можна скласти приблизний алгоритм процесу впровадження ІС на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»:

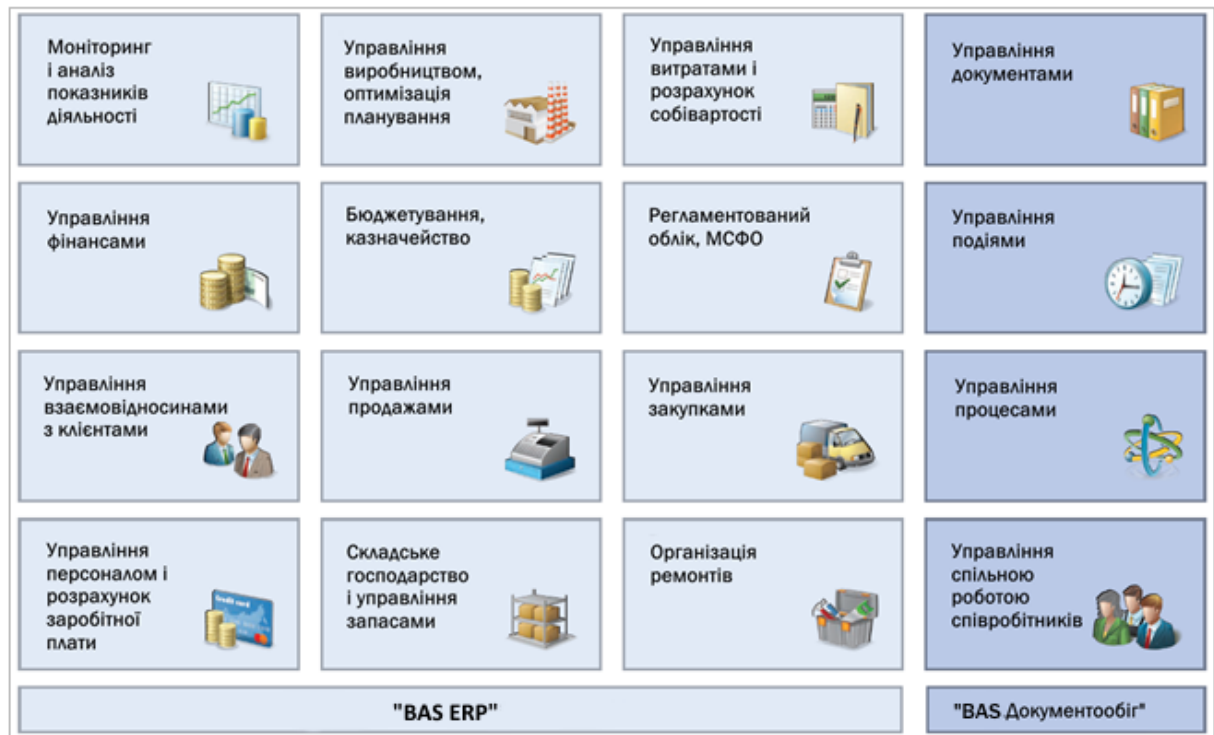

Рисунок 3.1 – Основні модулі IC BAS ERP

– реєстрація всіх господарських та фінансових операцій з початку кварталу або року, а також формування квартальної або річної бухгалтерської та фінансової звітності в рамках фінансово-облікового модуля системи;

– управління матеріально-технічним забезпеченням, починаючи з тестового режиму, який включає 1-2 матеріали протягом 6-12 місяців;

– перехід до повного управління матеріально-технічним забезпеченням, інтегруючи його з фінансово-обліковим модулем і формалізуючи процедури продажу продукції;

– контролінг також буде реалізований в тестовому режимі для конкретного підрозділу, що передбачає списання 1-3 основних матеріальних ресурсів на виробництві протягом 6-12 місяців;

– після успішного проходження цього тестового етапу модуль контролінгу буде запущено на повну потужність з метою визначення обсягів незавершеного виробництва та кількості готової продукції;

- планування виробництва на основі єдиної бази даних;
- управління персоналом шляхом моніторингу виконання співробітниками своїх функціональних обов'язків;
- управління якістю з розподілом постачальників для вхідної перевірки на основі якості попередніх поставок, впровадженням операційних і вихідних перевірок готової продукції.

З метою ефективної автоматизації бізнес-процесів підприємства необхідно проаналізувати бізнес-процеси, динаміку внутрішніх відносин, документообіг, взаємодію із зовнішніми партнерами. Крім того, вкрай важливо дослідити обов'язки кожного відділу, процес прийняття рішень, оцінку інформаційних потоків, а також процедури складання та представлення різних типів звітів.

Обстеження підприємства переслідує кілька цілей, серед яких розробка рекомендацій щодо оптимізації технології управління, визначення місць реєстрації інформації, підготовка пропозицій щодо організації взаємодії з територіально віддаленими підрозділами підприємства, складання плану-графіка та методики реалізації ІС та визначення потенційних проблем, які можуть виникнути під час впровадження системи автоматизації, а також план удосконалення, якщо це необхідно.

Крім того, обстеження відіграє вирішальну роль у вивченні складу обчислювальної техніки та наявних програмних засобів для визначення необхідної кількості робочих місць для обробки інформаційних потоків підприємства, а також обґрунтування необхідного складу та конфігурації мережевого обладнання.

За результатами обстеження буде розроблено комплексний проєкт, який характеризує поточний стан підприємства та пропонує впровадження в організаційно-функціональну схему технології управління автоматизованої системи. Цей проєкт охоплює етапи впровадження, цілі та результати кожного етапу, а також спільну відповідальність усіх залучених сторін. Після

схвалення замовником проєкт служить остаточним документом як для виконавців проєкту, так і для керівництва підприємства.

Процес проведення комплексного обстеження та створення проєкту автоматизації підприємства зазвичай займає від 1 до 3 місяців в залежності від складності економічної і фінансової діяльності підприємства.

Процес впровадження системи BAS ERP починається з налаштування параметрів системи відповідно до унікальних характеристик кожного окремого підприємства.

Значна увага приділяється тому, щоб співробітники замовника були досвідченими користувачами системи. Отже, навчання користувачів проводиться одночасно з етапом впровадження, рівень досвіду яких на різних підприємствах розрізняється. Поряд з конфігурацією параметрів, аналізуються та оцінюються зауваження та побажання замовника.

Можна охарактеризувати процес впровадження ІС як дуже інтерактивний, включаючи поступове налаштування системних параметрів відповідно до вимог реальної експлуатації.

Вирішальним аспектом впровадження встановленої системи BAS ERP є створення докладних інструкцій, які описують використання налагодженої системи, охоплюючи детальні пояснення всіх технологічних процедур її експлуатації, а також обов'язки відповідного персоналу. Ця передумова є важливою для забезпечення ефективного використання інформаційної системи BAS ERP на підприємстві.

Процес впровадження BAS ERP складається з двох окремих етапів. На початковому етапі в першу чергу зосереджені завдання фінансово-економічного та матеріального забезпечення. Другий етап, з іншого боку, присвячений виключно пов'язаним із виробництвом завданням, таким як підготовка до виробництва та управління операційними процесами. Кожен етап впровадження на підприємстві зазвичай займає від 3 до 7 місяців. Однак практика показує, що спроба автоматизувати всі завдання одночасно часто призводить до невдачі, оскільки координаційні структури не в змозі

впоратися з обидвами завданнями одночасно. Отже, загальний термін впровадження комплексної системи автоматизації на підприємстві становить від 6 до 14 місяців.

На початковому етапі розробляється модель, яка описує виробничо-господарську діяльність підприємства. Ця модель є основою для розробки організаційних і функціональних операційних схем майбутнього рішення. Щоб переконатися в ефективності системи, вона проходить тестування з використанням реальних даних на тестовому прикладі.

Після завершення етапу тестування система переходить до дослідної експлуатації. Під час дослідної експлуатації використовується метод впровадження системи, який базується на результатах обстеження підприємства. Це передбачає формування комплексу технічних і програмних засобів і адаптацію системи BAS ERP до конкретних потреб виробничо-господарської діяльності підприємства. Ці завдання охоплюють налаштування програмної та апаратної платформ, встановлення процедур міжофісного обміну даними, розробку методології формування консолідованих звітів для корпоративних і холдингових структур, а також інтеграцію системи автоматизації з іншими програмними середовищами.

Для оптимізації впровадження системи автоматизації вкрай важливо залучити всі відповідні підрозділи підприємства та створити контрольний приклад. Виходячи з величезного досвіду впровадження систем ERP у багатьох компаніях, стає очевидним, що вивчення контрольного прикладу відіграє життєво важливу роль у розкритті можливостей системи та визначенні областей для подальшої оптимізації.

Крім того, на основі аналізу результатів дослідної експлуатації складається графік впровадження системи BAS ERP в промислову експлуатацію. Якщо є потреба впровадити в систему додаткові функції, то складається відповідне технічне завдання.

На етапі впровадження системи BAS ERP в промислових умовах посадові особи на відповідних автоматизованих робочих станціях проходять

остаточний процес узгодження «технологічних інструкцій користувача», які керують роботою системи. Одночасно ведеться робота по формуванню та уточненню баз нормативно-довідкової інформації, в тому числі розробляються методи класифікації та кодування об'єктів обліку. Крім того, увага приділяється початковій інтеграції нормативної довідкової інформації, яка передбачає імпортування даних із баз даних програмних засобів, що використовувалися раніше, а також створення нових базових компонентів.

Для забезпечення успішного впровадження системи BAS ERP вкрай важлива тісна співпраця з обчислювальним центром та іншими ІТ-відділами підприємства. Ці спеціалісти володіють повним розумінням бізнес-процесів підприємства, тому їхня участь є важливою. Одним із ефективних підходів до досягнення успіху у впровадженні системи є використання технології «віддзеркалювання». Цей підхід передбачає роботу команди, що складається як з постачальників систем автоматизації, так і з фахівців підприємства. Спочатку більшу частину робіт виконують фахівці постачальника. Однак у міру того, як знання та досвід передаються фахівцям підприємства, вони поступово виконують все більше операцій, створюючи основну команду по експлуатації системи BAS ERP, набуваючи необхідних навичок для ефективного функціонування системи.

Значну роль у визначенні ефективності впровадження системи BAS ERP відіграє ступінь організаційної зрілості підприємства, наявність необхідних умов, обрана схема впровадження. Ключовими чинниками успішної реалізації проєкту є привернення уваги вищого керівництва підприємства, забезпечення своєчасного прийняття рішень керівниками підприємства, активне залучення провідних спеціалістів замовника, відповідальних за основні бізнес-процеси, підтримка стабільного складу команди проєкту, забезпечення компетентності членів команди, встановлення чітких і стабільних меж проєкту, наявність достатніх матеріальних і трудових ресурсів для реалізації проєкту.

3.2 Розрахунок економічної ефективності від впровадження системи BAS ERP для удосконалення процесу управління витратами на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»

Щоб оцінити можливість впровадження інформаційної системи BAS ERP на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», слід розрахувати собівартість впровадження. Для цього скористаємося формулою:

$$C = 3П + H + B + I, \quad (3.1)$$

де $3П$ – витрати на оплату праці робітників, що виконують впровадження та налагодження інформаційної системи;

H – вартість налагодження;

B – вартість програмного забезпечення;

I – інші витрати.

Вартість програмного забезпечення BAS ERP для комерційних організацій складає 180000 грн.

Суму витрат на оплату праці можна розрахувати за наступною формулою:

$$3П = 3П_о + 3П_д + ЄСВ, \quad (3.2)$$

де $3П_о$ – основна заробітна плата робітників, які виконують налагодження та впровадження інформаційної системи;

$3П_д$ – додаткова заробітна плата робітників, які виконують впровадження та налагодження інформаційної системи;

$ЄСВ$ – єдиний соціальний внесок на заробітну плату робітників, які виконують налагодження та впровадження інформаційної системи.

Оскільки у нашому випадку встановлення та налагодження програми виконує 1 робітник і витрачає на ці процеси 20 робочих днів, тому при окладі

програміста 25000 грн. за місяць, заробітна плата на встановлення та налагодження інформаційної системи буде становити

$$ЗП_o = 25000 \cdot 20 / 22 = 22727,3 \text{ грн.}$$

Додаткова заробітна плата розраховується як 10% від основної заробітної плати програміста:

$$ЗП_d = З_o \cdot 0,1 = 22727,3 \cdot 0,1 = 2272,7 \text{ грн.}$$

Єдиний соціальний внесок дорівнює 22 % від суми основної та додаткової заробітної плати розробника:

$$ЄСВ = (З_o + З_d) \cdot 0,22 = (22727,3 + 2272,7) \cdot 0,22 = 5500 \text{ грн.}$$

Отже, сума витрат на оплату праці робітника, який виконує налагодження та впровадження інформаційної системи BAS ERP, складе:

$$ЗП = 22727,3 + 2272,7 + 5500 = 30500 \text{ грн.}$$

Інші витрати приймаються як 200–300% від основної заробітної плати робітника. Візьмемо значення в 200%, тоді:

$$I_s = 22727,3 \cdot 2 = 45454,4 \text{ грн.}$$

Обчислюємо собівартість впровадження інформаційної системи BAS ERP:

$$C = 180000 + 30500 + 45454,4 = 255954,4 \text{ грн.}$$

Таким чином, собівартість впровадження інформаційної системи на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» становить 255954,4 грн.

Для оцінювання економічного ефекту впровадження інформаційної системи BAS ERP на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» скористаємося такою методикою.

Визначимо експлуатаційні витрати на обслуговування BAS ERP на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Витрати на заробітну плату обслуговуючого персоналу – програміста – розраховуються за формулою (3.3):

$$Z_{обс} = 12 \cdot M \cdot \beta, \quad (3.3)$$

де 12 – число місяців;

M – місячний посадовий оклад інженерно-технічного працівника, в нашому випадку $M = 25000$ грн.;

β – доля часу, який витрачає працівник на обслуговування розробки в загальному часі своєї роботи, $\beta = 0,1$.

Отже, витрати на заробітну плату обслуговуючого персоналу IC BAS ERP складатимуть:

$$Z_{обс} = 12 \cdot 25000 \cdot 0,1 = 30000 \text{ грн.}$$

Додаткова заробітна плата розраховується як 10% від основної заробітної плати обслуговуючого персоналу:

$$Z_{д_обс} = 30000 \cdot 0,1 = 3000 \text{ грн.}$$

Єдиний соціальний внесок дорівнює 22 % від суми основної та додаткової заробітної плати обслуговуючого персоналу:

$$ECB = (Z_{обс} + Z_{д_обс}) \cdot 0,22 = (30000 + 3000) \cdot 0,22 = 7260 \text{ грн.}$$

Інші витрати приймаються як 5%–10% від загальної суми всіх попередніх витрат і розраховуються за формулою (3.4). У нашому випадку інші витрати становлять 10%:

$$I_e = (Z_{обс} + Z_{д_обс} + ECB) \cdot 0,10, \quad (3.4)$$

де $Z_{обс}$ – витрати на заробітну плату обслуговуючого персоналу;

$Z_{д_обс}$ – додаткова заробітна плата;

ECB – єдиний соціальний внесок.

Отже, інші витрати дорівнюють:

$$I_e = (30000 + 3000 + 7260) \cdot 0,10 = 4026 \text{ грн.}$$

Сума витрат за усіма попередніми статтями дає величину експлуатаційних витрат при використанні даного програмного продукту:

$$E_2 = Z_{обс} + Z_{д_обс} + ECB + I_e = 30000 + 3000 + 7260 + 4026 = 44286 \text{ грн.}$$

Обсяг робіт можна розрахувати за формулами (3.5) та (3.6):

$$Q_1 = \frac{F \cdot 60 \cdot \beta}{t_1}, \quad (3.5)$$

$$Q_2 = \frac{F \cdot 60 \cdot \beta}{t_2} \quad (3.6)$$

де q_1 – обсяг робіт при застосуванні існуючого на підприємстві програмного забезпечення;

Q_2 – обсяг робіт за умови застосування IC BAS ERP, умовних одиниць;

F – ефективний фонд часу роботи за рік (для однозмінної роботи $f = 1700 - 1800$ годин), $f = 1750$ год;

β – частка часу, який витрачає працівник на виконання конкретних робіт із застосуванням даного програмного продукту в загальному часі своєї роботи, $\beta = 0,25$;

T_1 – час виконання роботи при застосуванні існуючої інформаційної системи управління персоналом, $t_1 = 30$ хв.

T_2 – час виконання роботи при застосуванні BAS ERP, $t_2 = 15$ хв.

Тоді показники q_1 та q_2 становлять:

$$Q_1 = \frac{1750 \cdot 60 \cdot 0,25}{30} = 875 \text{ (умов. од.)},$$

$$Q_2 = \frac{1750 \cdot 60 \cdot 0,25}{20} = 1750 \text{ (умов. од.)}.$$

Тобто, очевидно, що застосування інформаційної системи BAS ERP сприяє підвищенню продуктивності при виконанні певної роботи по управлінню витратами в 2 рази ($1750 / 875$).

Розрахувати річний економічний ефект від впровадження інформаційної системи BAS ERP можна за формулою (3.7):

$$\Delta E = \left(\frac{E_1}{Q_1} - \frac{E_2}{Q_2} \right) \cdot Q_2, \quad (3.7)$$

де E_1 – експлуатаційні витрати при використанні існуючої інформаційної системи управління витратами, $E_1 = 91200$ грн./рік;

E_2 – експлуатаційні витрати при використанні BAS ERP, $E_2 = 44286$ грн./рік;

Q_1 – обсяг робіт, що виконується за рік при застосуванні існуючого програмного продукту, $q_1 = 875$ умов. од.;

Q_2 – обсяг робіт, який виконується за рік при застосуванні нового програмного продукту, $q_2 = 1312,5$ умов. од.

Тоді:

$$\Delta E = \left(\frac{51200}{875} - \frac{44286}{1750} \right) \cdot 1750 = 138114 \text{ грн./рік}$$

Розрахувати термін окупності витрат T_o можна за формулою (3.8):

$$T_o = \frac{B}{\Delta E}, \quad (3.8)$$

За умови $T_o < 1-3$ роки, інформаційна система BAS ERP вважається економічно доцільною.

Суму витрат розрахуємо за формулою:

$$B = C + E_2 \quad (3.9)$$

$$B = 255954,4 + 44286 = 300240,4 \text{ грн.}$$

У нашому випадку $B = 300240,4$ грн., річний економічний ефект $\Delta E = 138114$ грн/рік. Отже, термін окупності становитиме:

$$T_o = 300240,4 / 138114 \approx 2,17 \text{ року}$$

Таким чином, термін окупності впровадження інформаційної системи BAS ERP на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» дорівнює 2,17 року, тому дана пропозиція вважається економічно доцільною.

3.3 Рекомендації та пропозиції щодо удосконалення управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» засобами інформаційної системи BAS ERP

У сучасних умовах необхідність удосконалення системи управління витратами зумовлена такими чинниками:

- посилення конкуренції на ринках матеріалів і сировини;
- зміни і нестабільність цін на виробничі ресурси;
- визначення технічних методів для вимірювання, збору, аналізу та підготовки інформації для оцінки, планування та управлінських рішень щодо оптимізації витрат.

Для забезпечення системи управління витратами, яка б відповідала сучасним вимогам, на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» була впроваджена інформаційна система BAS ERP.

Використання інформаційної системи BAS ERP є важливим інструментом для підвищення конкурентоспроможності бізнесу. Ця система пропонує численні переваги, такі як покращення обслуговування клієнтів, підвищення ефективності за рахунок економії часу для працівників, збільшення навантаження та пропускнуєї спроможності, підвищення точності інформації та, зрештою, підвищення престижу підприємства, одночасно зменшуючи втрати, спричинені помилками. Крім того, інформаційна система BAS ERP сприяє своєчасному наданню необхідної інформації конкретним особам за допомогою організованих запитів та інтерактивних функцій. Також ця система надає керівництву важливу інформацію для планування, прийняття рішень і загальної прибутковості бізнесу.

Інформаційна система BAS ERP автоматизує планування, облік, контроль і аналіз усіх ключових бізнес-процесів, ефективно вирішуючи завдання в масштабах підприємства та об'єднуючи всі підрозділи та функції підприємства в єдину систему. Така інтеграція дозволяє безперебійно

обмінюватися інформацією всередині бухгалтерської служби, оскільки вони працюють в єдиній базі даних.

Впроваджуючи цю систему в діяльність компанії, можна досягти кількох важливих цілей:

- упорядкування всіх облікових процесів в єдиній інформаційній системі, усунення проблеми дублюючих записів;
- створення комплексної структури бухгалтерського обліку, організованої за категоріями та компонентами витрат, використовуючи можливості функцій контролю;
- доступ до даних у режимі реального часу, що стосуються різних аспектів бухгалтерського обліку, таких як види продукції та бізнес-сегменти, що дозволяє приймати ефективні рішення.

Сьогодні існує кілька типів звітності, за яку відповідають бухгалтери, включаючи управлінську, податкову, статистичну та фінансову звітність. Кожен тип звіту складається з використанням різних принципів, методів і цілей бухгалтерського обліку. Однак, використовуючи систему BAS ERP для одночасного управління декількома типами бухгалтерського обліку, стає можливим централізувати введення облікової інформації, усунути потребу в дублюючих записах, полегшити інтерфейс системи, підвищити точність фінансових даних, зменшити ресурси, необхідні для звітності і прискорити процес підготовки. Така оптимізація облікових процесів не тільки підвищує ефективність, але й забезпечує цілісність фінансової інформації.

Щоб мінімізувати витрати, ПрАТ «Вінницький завод «Маяк», на якому ведеться як бухгалтерський, так і управлінський облік, доцільно використовувати інформаційну систему BAS ERP. Це програмне забезпечення дозволить створити єдину модель управлінського обліку, що відповідає всім вимогам управління підприємством. За допомогою цієї програми підприємство має можливість ефективно керувати та регулювати потік матеріалів і споживання ресурсів, необхідних для безперебійної роботи виробництва, управління та комерційної діяльності підприємства.

Використовуючи дані оперативного обліку, програма забезпечує точний облік витрат і розрахунок собівартості продукції. Це також дозволяє окремо відстежувати витрати на основі різних видів діяльності, на які можуть поширюватися різні правила оподаткування. Розрахована собівартість може бути конкретизована на основі витрат на випуск, незалежно від кількості переділів, які можуть відбутися під час виробничого процесу. Цей комплексний аналіз значно покращує наочність і контроль, забезпечуючи точність і обґрунтованість розрахунків витрат.

Приклад використання інформаційної системи BAS ERP щодо управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» наведений на рис. 3.2.

N	Підрозділ	Стаття витрат	Аналітика витрат	Спосіб розподілу	Сума
3	Адміністрація	Курсові різниці (операційн...	Розрахунки з клієнтами	Пропорційно витратам	3 642,18
4	Ділянка	Витрати понад нормальну...	Ділянка	Пропорційно витратам	3,48
5	Адміністрація	Амортизація НМА загальн...	Адміністрація	Пропорційно витратам	9,00
6	Адміністрація	Безпека	Адміністрація	Пропорційно витратам	362,82
7	Адміністрація	Амортизація ОЗ загальн...	Адміністрація	Пропорційно витратам	79,66
8	Цех	Витрати понад нормальну...	Цех	Пропорційно витратам	0,49
9	АТЦ	Витрати понад нормальну...	АТЦ	Пропорційно витратам	1 826,60
					24 465,24

Рисунок 3.2 – Використання інформаційної системи BAS ERP щодо управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»

Що стосується формування витрат, інформаційна система BAS ERP пропонує різноманітні можливості. Ця централізована платформа дозволяє інтегрувати інформацію, дозволяючи системі комбінувати плани рахунків і класифікувати різні типи витрат. Це означає, що якщо витрати виникають у різних підрозділах підприємства, система може ідентифікувати та об'єднати їх, забезпечуючи точний і неупереджений огляд ситуації.

Контроль витрат і функції моніторингу інформаційної системи BAS ERP оснащені якісними можливостями. Ці технічні можливості забезпечують у режимі реального часу запобігання перевитратам і відхиленням у моделях витрат або вартості. Ця динамічна функціональність дозволяє миттєво реагувати на нестандартні ситуації, коли вони виникають.

В інформаційній системі BAS ERP усі процеси формування витрат стандартизовані та регламентовані. Це означає, що коли певний структурний підрозділ подає запит на закупівлю товарів і матеріалів, ці витрати не будуть визнані, доки вони не будуть схвалені керівництвом і необхідна документація не буде введена в систему. По суті, це є додатковим заходом для моніторингу та контролю за бізнес-процесами.

Крім того, система BAS ERP має можливість виконувати аналіз витрат за допомогою аналітичних процедур, які дозволяють оцінити дотримання підприємством затвердженого бюджету шляхом порівняння фактичних і запланованих показників.

Розподіляючи центри відповідальності (центри витрат), класифікуючи витрати та використовуючи окремі рахунки, стає можливим вивчити елементи витрат і оцінити загальну прибутковість підприємства.

Однак важливо визнати, що інформаційна система BAS ERP в управлінні витратами не позбавлена недоліків і містить значні ризики. Один із найбільш значних ризиків полягає в тому, що дана система, будучи цінним нематеріальним активом, вимагає значних фінансових інвестицій і тимчасових зобов'язань для успішного впровадження та обслуговування. Крім того, ризик невдалої реалізації настільки серйозний, що потенційно може призвести до банкрутства підприємства.

Коли йдеться про загальні витрати підприємства, інформаційна система BAS ERP пропонує різноманітні функції та надає управлінському персоналу доступ до важливої інформації про діяльність ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». Впровадження методичного підходу до управління витратами може дати позитивні економічні результати, дозволяючи визначити найбільш

вигідні варіанти використання ресурсів, мінімізуючи невиробничі витрати, і в кінцевому підсумку вплинувши не тільки на рівень витрат, але й підвищивши можливість коригувати ціни на продукцію, забезпечуючи конкурентні переваги.

Упорядковуючи нормативно-довідкову інформацію, можна досягти кількох переваг. По-перше, це дозволяє встановити об'єктивні норми, що, у свою чергу, сприяє ефективному контролю за витратами. По-друге, дає можливість раціонально приймати рішення щодо оптимізації використання матеріальних ресурсів і виявлення браку виробництва. Будь-які витрати, що перевищують нормативні ліміти, можуть бути списані на відповідальних осіб. Крім того, порівняння фактичних витрат із плановими (нормативними) дозволяє провести аналіз використання ресурсів підрозділами, виявити причини відхилень і стимулювати працівників до їх зниження.

Впровадження інформаційної системи BAS ERP дозволить підприємству досягти повної оптимізації витрат з точки зору фінансового планування, обліку та контролю. Тому керівництву підприємства необхідно продовжувати контролювати розроблену систему бюджетів і центрів відповідальності за витрат. Завдяки цьому ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» матиме можливість здійснювати оперативний контроль і своєчасно приймати рішення щодо управління витратами.

3.4 Висновок до розділу 3

Було здійснено впровадження інформаційної системи BAS ERP для удосконалення процесу управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». Охарактеризовані основні етапи впровадження інформаційної системи BAS ERP на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Для обґрунтування доцільності застосування впровадження інформаційної системи BAS ERP на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». було проведено розрахунок собівартості впровадження, визначено економічний

ефект від впровадження та доведено доцільність застосування системи для покращення управління витратами на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Запровадження на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» інформаційної системи BAS ERP підвищує продуктивність роботи персоналу у 2 рази та окупиться підприємством за 2,17 року. Річний економічний ефект від впровадження інформаційної системи BAS ERP складе 138114 грн.

Також запропоновано рекомендації та пропозиції щодо удосконалення управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» засобами інформаційної системи BAS ERP.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи було розроблено теоретичні і методичні положення, наукові і практичні рекомендації щодо удосконалення системи управління витратами на підприємстві з використанням ERP-систем, що дало змогу зробити наступні висновки.

У кваліфікаційній роботі здійснено системний аналіз теоретичних підходів щодо системи управління витратами вітчизняних та зарубіжних вчених, висвітлено основні категорії управління витратами.

Вивчено сутність економічної категорії «витрати» та досліджено різні підходи до трактування даної категорії, яку можна розглядати з точки зору економічної теорії та бухгалтерського обліку і які демонструють помітні розбіжності в розумінні витрат.

Дослідивши складові системи управління витратами на підприємстві та проаналізувавши існуючі підходи, було сформульовано основні завдання формування ефективної системи управління витратами, визначені принципи, порядок і послідовність дій, регулювання впливу суб'єктів управління витратами на об'єкти шляхом реалізації функцій управління через різні елементи процесу управління. Щоб досягти основної мети підприємства щодо отримання прибутку, воно повинно використовувати набір інструментів і методів управління витратами, враховуючи при цьому постійні зміни зовнішнього та внутрішнього середовища.

На основі проведених досліджень узагальнено переваги та недоліки найбільш поширених ERP-систем управління підприємством. Аналіз показав, що найбільш привабливою є інформаційна система BAS ERP, яка дозволить удосконалити процес управління витратами підприємства. В третьому розділі буде обґрунтовано застосування система BAS ERP для удосконалення процесу управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» показав, в 2023 році спостерігається зниження

ефективності діяльності підприємства, що можна пояснити значним скороченням обсягів реалізованої продукції та прибутків в діяльності підприємства.

ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» характеризується фінансовою стійкістю, має потенціал до нарощення обсягів виробництва і отримання зростаючого фінансового результату. Необхідно продовжувати підтримувати політику ефективного використання всіх ресурсів та розробити заходи щодо більш ефективної збутової політики підприємства.

Аналіз витрат ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» проводився в декілька етапів. На першому етапі дослідження встановлено, що у 2023 році загальна сума витрат господарської діяльності і рівень майже усіх їх складових (за винятком фінансових витрат в 2022 році) мають тенденцію до зниження. Витрати операційної діяльності в 2023 році в порівнянні з 2022 роком знизились майже в 2 рази.

Аналіз структури операційних витрат за елементами показав, що у 2023 році матеріальні витрати становлять 59,27%, витрати на оплату праці становлять 22,08%, інші операційні витрати – 9,7%.

Витрати на 1 грн. реалізованої продукції в 2023 році зростають, що є негативною тенденцією і свідчить про те, що ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» в процесі своєї діяльності знизило інтенсивність використання наявних ресурсів, про що свідчить позитивна зміна даного показника. На кінець 2023 року витрати на 1 грн. реалізованої продукції склали 85,74 коп. проти 73,5 коп. в 2022 році.

Найважливішим якісним показником ефективності діяльності підприємства є рентабельність продукції. В 2023 році цей показник склав 16,6%.

Було здійснено впровадження інформаційної системи BAS ERP для удосконалення процесу управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». Охарактеризовані основні етапи впровадження інформаційної системи BAS ERP на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Для обґрунтування доцільності застосування впровадження інформаційної системи BAS ERP на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк». було проведено розрахунок собівартості впровадження, визначено економічний ефект від впровадження та доведено доцільність застосування системи для покращення управління витратами на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк».

Запровадження на ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» інформаційної системи BAS ERP підвищує продуктивність роботи персоналу у 2 рази та окупиться підприємством за 2,17 року. Річний економічний ефект від впровадження інформаційної системи BAS ERP складе 138114 грн.

Також запропоновано рекомендації та пропозиції щодо удосконалення управління витратами ПрАТ «Вінницький завод «Маяк» засобами інформаційної системи BAS ERP.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про бухгалтерський облік. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z00270>.
4. Концептуальна основа фінансової звітності від 01.09.2010 р. Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text.
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T140071.html
6. Методичні рекомендації з формування складу витрат і порядку їх планування в торговельній діяльності, затверджені Міністерством економіки України від 02.03.2010 № 226. URL : <http://www.prou4ot.info/index.php?section=browse&CatID=154&ArtID=989>.
7. Ювженко В. О., Журан О. А. Вплив упровадження ERP-систем на ефективність управління на підприємствах України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2016. Вип. 17(4). С. 72-74.
8. Оксамитна Л., Пряха Р. Особливості сучасних ERP-систем управління бізнес-процесами підприємства. *Управління розвитком складних систем*. 2022. Вип. 51. С. 31–40.
9. Хіміч С. В. Впровадження ERP-систем: вдосконалення управління цифровізацією бізнес-процесів підприємства. *Наукові праці*

Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки. 2023. Випуск 5 (72).С. 51-56.

10. Пилипенко Л. М., Редько М. О. Аналіз переваг та недоліків впровадження ERP-системи на підприємствах. *Приазовський економічний вісник*. 2019. №. 6. С. 172-178.

11. Здобувач А. Бізнес-перспектива використання інформаційних технологій при реалізації ERP проекту на підприємстві. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. № 24.7. с. 344-350.

12. Калачик А.В., Томчук В.В. ERP системи та їх місце в управлінському обліку. *Фінанси, облік, банки*. 2019. № 1 (24). С. 179-187.

13. Добротворський С. С., Сокол Є. І., Гнучих С. С., Добровольська Л. Г. Розробка і впровадження ERP-систем на open source технологіях в машинобудівних підприємствах. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Технології в машинобудуванні*. 2018. № 6 (1282). С. 67-71.

14. Педосенко К. С., Міронова Ю. В. Управління ресурсним забезпеченням підприємства на основі сучасних ERP-систем. Тези ЛП науково-технічної конференції ВНТУ, Вінниця, ВНТУ, 2023. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2023/paper/view/17524/14539>.

15. Педосенко К. С., Міронова Ю. В. Особливості ERP-систем в аспекті управління витратами підприємства. Тези Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих науковців «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи», Вінниця, ВНТУ, 2024. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2024/paper/viewFile/21770/17963>.

16. ДСТУ 3008:2015 Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. URL: <http://phd.ua/01-lypnia-2017-r-nabude-chynnosti> (дата звернення: 07.04.24).

17. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: <http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2018.pdf> (дата звернення: 07.04.24).
18. Методичні вказівки до виконання кваліфікаційних робіт на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент інформаційних технологій» / уклад.: Ю. В. Міронова, А. О. Азарова. Вінниця : ВНТУ, 2023. 84 с.
19. Фаріон В. Я. Сутність витрат як економічної категорії. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2013. Вип. 1 (49). С. 44-47.
20. Коба О.В. Витрати підприємства та їх класифікація для потреб управління й економічного аналізу. *Причорноморські економічні студії*. 2016. № 4. С. 99-103.
21. Педченко Н., Тітенко Л., Мілька А., Артюх-Пасюта О., Тітенко Ю. Сутність та економічний зміст витрат підприємства: сучасний погляд. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2023. Випуск 1 (107). С. 29-36.
22. Піскун А. В. Теоретичний аспект управління витратами підприємства. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. №4 (70). С. 55-59.
23. Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. № 1. С. 11–18.
24. Глушач Ю. С., Фальченко О. О. Методичні аспекти обліку витрат та калькулювання собівартості продукції у вітчизняній та зарубіжній обліковій практиці. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/587/563> (дата звернення: 02.04.24).

25. Прохорова Л. І., Козаченко В. О. Особливості обліково–аналітичного забезпечення витрат за економічними елементами та статтями калькуляції на виробничих підприємствах. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 1. С. 69-73.
26. Варченко О. М., Свиноус І. В., Микитюк Д. М., Іванова Л.С., Биба В. А. Організаційно-економічна сутність управління витратами сільськогосподарських підприємств. *Продовольчі ресурси*. 2020. № 14. С. 220-229.
27. Котлярова В. Г., Деренська Я. М., Гладкова О. В. Формування підходу до управління витратами промислового підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 198-204.
28. Дуброва Н. П., Глущенко Т. В., Уманська А. С. Організація системи управління витратами на підприємстві. *Міжнародний науковий журнал Інтернаука*. 2018. №3 (2). С. 53-55.
29. Волкова М. В., Швед А. Б. Удосконалення системи управління витратами на будівельному підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2021. № 3. С. 225-231.
30. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Рудич А. І. Теоретичні основи управління витратами підприємства. *Держава та регіони. Серія: економіка та підприємництво*. 2020. № 4 (115). С. 140-147.
31. Ващенко Є. А., Олійник Н. М., Макаренко С. М. Сучасні методи управління витратами та їх особливості. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2018. Вип. 22. С. 58-59.
32. Попрозман О. І. Управління витратами для підвищення показників ефективності діяльності підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 1. С. 75-83.
33. Фостолович В. А., Сімаков О. О. Місце управління витратами в сучасній системі управління підприємством. *Економіка та держава*. 2019. № 10. С. 36-45.

34. Maxim Kondratovich, Bussines Development Manager. Український ринок ERP систем. URL: <https://dou.ua/forums/topic/38715/> (дата звернення: 10.04.24).

35. Caserio C., Trucco S. Enterprise Resource Planning and Business Intelligence Systems for Information Quality: An empirical Analysis in the Italian Setting. Cham: Springer International Publishing AG, 2018. 142 p.

36. Малахова А. В., Степанова І. О. Автоматичні системи в управлінні витратами. Актуальні питання психології, економіки та управління: збірка наукових праць (статей) «Актуальні питання сучасної науки та освіти» [Слов'янськ, 21- 23 травня 2019 року] / МОН України ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. с.178.

Додаток А **Фінансова звітність ПрАТ «Вінницький завод «Маяк»**

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні настанови до фінансової звітності"

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД "МАЯК"	Дата (рік, місяць, число)	2022 01 01
Територія	ВІННИЦЬКА	за СДРПОУ	14307771
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КАТОТТГ	UA09020030010063457
Вид економічної діяльності	Виробництво електричних побутових приладів	за КОПФГ	230
Середня кількість працівників	585	за КВЕД	27.51
Адреса, телефон	вулиця Хмельницьке шосе, буд. 105, м. ВІННИЦЯ, ВІННИЦЬКА ОБЛ., 21029		551762

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2-к), грошові показники якого вносяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "✓" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку ☐
за міжнародними стандартами фінансової звітності ☒

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2021** р.

Форма №1-к Код за ДКУД **1801007**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	68	185
первісна вартість	1001	104	276
накопичена амортизація	1002	36	91
Незавершені капітальні інвестиції	1005	293	3 319
Основні засоби	1010	24 796	26 241
первісна вартість	1011	73 649	80 269
знос	1012	48 853	54 028
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	2 046
інші фінансові інвестиції	1035	12 719	12 573
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	100	1 118
Гудвіл при консолідації	1055	-	-
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	37 976	45 482
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	74 745	93 835
Виробничі запаси	1101	28 143	45 061
Незавершене виробництво	1102	8 015	5 827
Готова продукція	1103	36 393	40 539
Товари	1104	2 194	2 408
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	57 601	55 673
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	6 026	29 491
з бюджетом	1135	21	2 985
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	2 644	1 184
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 035	3 443
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	36 616	31 439
Готівка	1166	11	38
Рахунки в банках	1167	36 605	31 401
Витрати майбутніх періодів	1170	824	209
Частка перестрахованих у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-

Інші оборотні активи	1190	7 220	10 544
Усього за розділом II	1195	186 732	228 803
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	224 708	274 285

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 234	31 725
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	13 032	9 259
Додатковий капітал	1410	2 052	2 659
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 982	1 982
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	92 291	171 220
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Неконтрольована частка	1490	-	-
Усього за розділом I	1495	114 591	216 845
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	15 000	6 562
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благотворна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	15 000	6 562
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1 000	4 000
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	72 359	25 602
розрахунками з бюджетом	1620	4 792	1 351
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 298	115
розрахунками зі страхування	1625	940	1 031
розрахунками з оплати праці	1630	4 056	4 741
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4 949	6 276
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	2 079	4 647
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	4 942	3 230
Усього за розділом III	1695	95 117	50 878
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	224 708	274 285

Керівник

ПРАТ

«Вінницький

завод

«МАЯК»

Головний бухгалтер

Терліковський Василь Васильович

Прокопчук Наталія Антонівна

1 Кодифікація адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

код 14307771

2 Визначення в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

м. Вінниця

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД "МАЯК"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2022	01	01
			14307771		

(найменування)

Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма №2-к Код за ДКУД **1801008****I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	384 083	285 156
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестрахування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(332 468)	(251 917)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	51 615	33 239
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	57 687	24 118
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(21 280)	(13 710)
Витрати на збут	2150	(12 463)	(8 994)
Інші операційні витрати	2180	(40 783)	(23 975)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	34 776	10 678
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	6	267
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(2 016)	(11 183)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(923)	(492)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	31 843	-
збиток	2295	(-)	(730)

Продовження додатка 2

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(4 950)	(1 379)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	26 893	-
збиток	2355	(-)	(2 109)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	3 773	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	3 773	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	3 773	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	30 666	(2 109)
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	-	-
неконтрольованій частці	2475	-	-
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	-	-
неконтрольованій частці	2485	-	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	267 582	179 677
Витрати на оплату праці	2505	83 229	54 814
Відрахування на соціальні заходи	2510	18 212	12 407
Амортизація	2515	6 738	9 670
Інші операційні витрати	2520	30 124	16 952
Разом	2550	405 885	273 520

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	18232660	3008250
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	18232660	3008250
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1,47499	(0,70107)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1,47499	(0,70107)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник:

Головний бухгалтер

Терліковський Василь Васильович

Прокопчук Наталія Антонівна

Додаток Б

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Звітності компанії до фінансової звітності"

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД "МАЯК"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	ВІННИЦЬКА	за ЄДРПОУ	2023 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КАТОГПГ ¹	14307771
Вид економічної діяльності	Виробництво електричних побутових приладів	за КОПФГ	230
Середня кількість працівників	581	за КВЕД	27.51
Адреса, телефон	вулиця Хмельницьке шосе, буд. 105, м. ВІННИЦЯ, ВІННИЦЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА ОБЛ., 21029, Україна		

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2-к), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "х" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського
за міжнародними стандартами фінансової звітності

✓

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1-к Код за ДКУД 1801007

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	185	120
первісна вартість	1001	276	320
накопичено амортизація	1002	-91	-200
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 319	4 978
Основні засоби	1010	26 222	39 401
первісна вартість	1011	80 269	100 145
знос	1012	-54 047	-60 744
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 046	2 046
інші фінансові інвестиції	1035	12 573	12 573
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	1 118	1 404
Гудвіл при консолідації	1055	-	-
Відстрочені акціонерні витрати	1060	-	-
Залишок контингенту в центральзованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	45 463	60 522
II. Оборотні активи			
Залишки	1100	93 835	122 069
Виробничі запаси	1101	45 061	66 488
Незавершене виробництво	1102	5 827	3 727
Готова продукція	1103	40 539	50 856
Товари	1104	2 408	998
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити на переказування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	55 673	80 113
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	29 491	56 382
з бюджетом	1135	2 985	2 952
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	1 184	30 949
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	3 443	2 030
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	31 439	37 352
Готівка	1166	38	26
Ресурси в банках	1167	31 401	37 326
Витрати майбутніх періодів	1170	209	237
Частина перестрахованих у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших строків резервів	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	10 544	10 576
Усього за розділом II	1195	228 801	342 660
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	274 264	403 182

Пасив	Код ри.вс	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	31 725	31 725
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	9 259	8 717
Додатковий капітал	1410	2 659	2 657
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 982	1 982
Нерозподілений прибуток (залежний збиток)	1420	171 186	240 521
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Неконтрольована частка	1490	-	-
Усього за розділом I	1495	216 811	285 602
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податки на зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	6 562	26 062
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Бюджетна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних валют	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дяків-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	6 562	26 062
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	4 000	1 332
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська зборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	25 609	14 941
розрахунками з бюджетом	1620	1 337	11 253
у тому числі з податку на прибуток	1621	103	8 846
розрахунками зі страхування	1625	1 033	763
розрахунками з оплати праці	1630	4 751	3 434
Поточна кредиторська зборгованість за одержаними авансами	1635	6 276	16 787
Поточна кредиторська зборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська зборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	4 647	32 405
Поточна кредиторська зборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	3 238	10 603
Усього за розділом III	1695	50 891	91 518
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста партія активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	274 264	403 182

Керівник

Головний бухгалтер

Терліковський Василь Васильович

Прокопчук Наталя Антонівна

¹ Кодифікатор активів та зобов'язань територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в податковому законодавстві як державним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД
"МАЯК"

(наблюдателя)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
14307771		

Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма N2-к Код за ДКУД 1801008

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	644 809	384 083
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестрахування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(430 274)	(332 468)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	214 535	51 615
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	37 660	57 687
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(21 234)	(21 280)
Витрати на збут	2150	(22 398)	(12 463)
Інші операційні витрати	2180	(97 941)	(40 783)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	110 622	34 776
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	1 695	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	266	6
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(3 924)	(2 016)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(11 666)	(923)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	96 993	31 843
збиток	2295	(-)	(-)

Продовження додатка 2

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(17 220)	(4 950)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	79 773	26 893
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	542	3 773
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	542	3 773
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	542	3 773
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	80 315	30 666
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	-	-
несконтрольованій частці	2475	-	-
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	-	-
несконтрольованій частці	2485	-	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	355 099	267 582
Витрати на оплату праці	2505	105 915	83 229
Відрахування на соціальні заходи	2510	22 947	18 212
Амортизація	2515	7 176	6 738
Інші операційні витрати	2520	93 478	30 124
Разом	2550	584 615	405 885

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	18232661	18232661
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	18232661	18232661
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	4,37528	1,47499
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	4,37528	1,47499
Дивіденди на одну просту акцію	2620	-	-

Керівник:

Головний бухгалтер

Григорук Василь Васильович

Григорук Наталія Антонівна

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Напрямок ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД "МАЯК" Дата (рік, місяць, число) 2024 01 01
Територія ВІННИЦЬКА за ЄДРПОУ 14307771
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство за КАТОДГ UA0502000000063857
Вид економічної діяльності Виробництво електричних побутових приладів за КОПФГ 230
Середня кількість працівників 510 за КВЕД 27.51
Адреса, телефон вулиця Хмельницьке шосе, буд. 105, м. ВІННИЦЯ, ВІННИЦЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА ОБЛ., 551760

Одруження акціонерів: так, грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Консолідованого звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2-к), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "✓" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форми №1-к Код за ДКУД 1801007

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи	2	3	4
Нематеріальні активи	1000	120	28
первісна вартість	1001	320	320
накопичена амортизація	1002	200	292
Нематеріальні капітальні інвестиції	1005	4 978	2 659
Основи засоби	1010	39 401	40 174
первісна вартість	1011	100 145	111 066
знос	1012	60 744	70 892
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 046	2 046
Інші фінансові інвестиції	1035	12 573	11 531
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	1 404	1 252
Гудвіл при консолідації	1055	-	-
Відстрочені аквизиційні витрати	1060	-	-
Відшкод. коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Всього за розділом I	1095	60 522	57 694
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	122 069	152 558
Виробничі запаси	1101	66 488	92 304
Несквернене виробництво	1102	3 727	10 321
Готова продукція	1103	50 856	49 283
Товари	1104	998	648
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	80 072	74 993
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за віданими авансами	1130	56 402	3 191
з бюджетом	1135	2 953	97
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахування доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	30 949	6 866
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 030	3 331
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	37 352	48 117
Готівка	1166	26	46
Рахунки в банках	1167	37 326	48 071
Витрати майбутніх періодів	1170	237	120
Частка перестрахувальника у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі з:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах надлишка виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	10 576	10 271
Усього за розділом II	1195	342 640	299 544
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	403 162	357 234

Позив	Код радян	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пабовий) капітал	1400	31 725	31 725
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	8 717	8 148
Додатковий капітал	1410	2 657	2 655
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 982	1 982
Нерозподілений прибуток (зменшений збиток)	1420	240 243	248 477
Несплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вислужений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Неконтрольована частка	1490	-	-
Усього за розділом I	1495	285 323	292 987
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	26 062	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення антитрансакції	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дисконту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	26 062	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	18 32	9 279
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	14 937	14 653
розрахунками з бюджетом	1620	11 423	7 936
у тому числі з податку на прибуток	1621	8 346	1 471
розрахунками зі страхування	1625	763	1 792
розрахунками з оплати праці	1630	3 434	7 539
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	16 787	6 136
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	32 405	11 398
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	10 696	5 514
Усього за розділом III	1695	91 777	64 247
IV. Зобов'язання, пов'язані з оборотними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів державного підприємства	1800	-	-
Баланс	1900	403 162	357 234

Керівник

Терліковський Василь Васильович

Головний бухгалтер

Прокопчук Наталія Антонівна

¹ Координатор адміністративних територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Включається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД "МАЯК"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2024	01	01
			14307771		
(найменування)					

Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

Форма №2-к Код за ДКУД **1801008**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	279 860	644 809
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестрахування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(200 794)	(430 274)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	79 066	214 535
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	40 372	37 660
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(21 053)	(21 234)
Витрати на збут	2150	(18 092)	(22 398)
Інші операційні витрати	2180	(42 948)	(97 941)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	37 345	110 622
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	1 695
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	1 085	266
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(6 585)	(3 924)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(9 109)	(11 666)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	22 736	96 993
збиток	2295	(-)	(-)

Продовження д.

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(4 131)	(17 220)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	18 605	79 773
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогіч період попереднь року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	569	542
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	569	542
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	569	542
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	19 174	80 315
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	-	-
неконтрольованій частині	2475	-	-
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	-	-
неконтрольованій частині	2485	-	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогіч період попереднь року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	167 828	355 099
Витрати на оплату праці	2505	62 512	105 915
Відрахування на соціальні заходи	2510	14 788	22 947
Амортизація	2515	10 546	7 176
Інші операційні витрати	2520	27 466	93 478
Разом	2550	283 140	584 615

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогіч період попереднь року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	18232661	1823266
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1,02042	4,37528
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Терліковський Василь Васильович

Головний бухгалтер

Прокончук Наталія Антонівна

Додаток В**Ілюстративна частина**

**«УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ
ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ERP-СИСТЕМ
(НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК»))»**

Виконав: студент 4 курсу, гр. МІТ-206
спеціальності 073– Менеджмент
Освітня програма – Менеджмент
інформаційних технологій
(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

_____ Педосенко К.С.
(прізвище та ініціали)

Керівник: к.е.н., доцент каф. МБІС
_____ Міронова Ю.В.
(прізвище та ініціали)
«_____» _____ 2024 р.

БАКАЛАВРСКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

«УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ
ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ
ERP-СИСТЕМ
(НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО
ТОВАРИСТВА «ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК»»)

Виконала: ст. групи МІТ-206

Пелосенко К.С.

Керівник: к.е.н., доц. каф. МБІС

Міронова Ю.В.

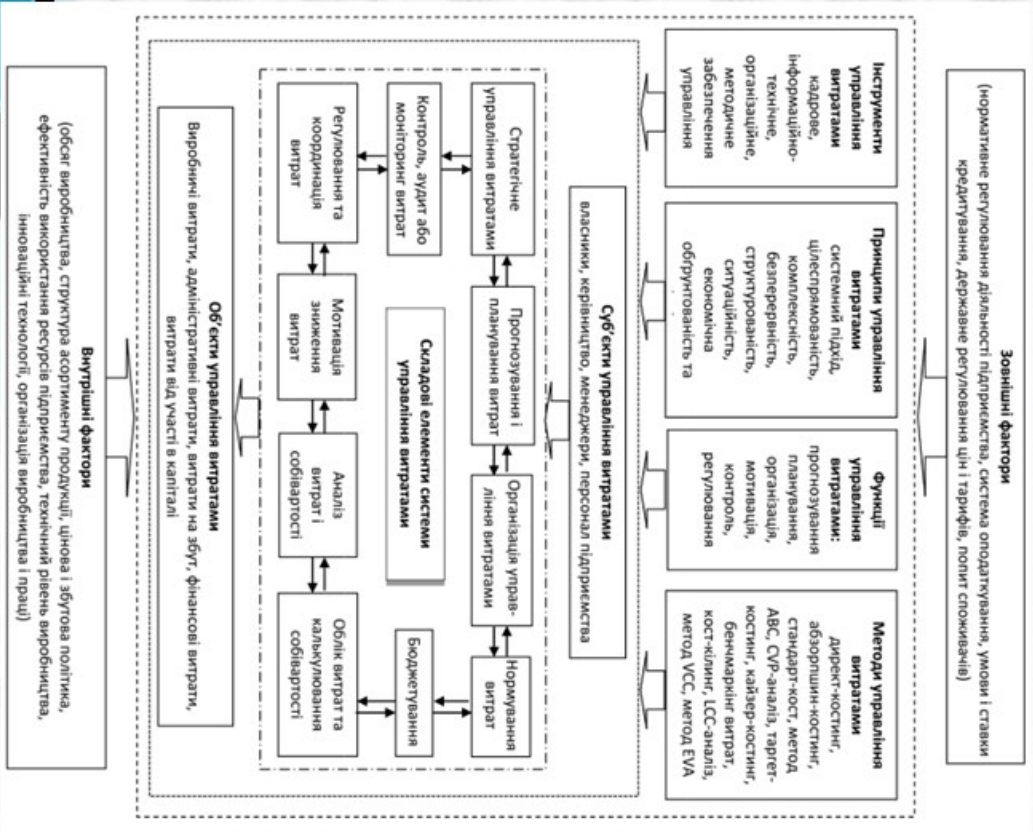
Актуальність	Умови функціонування сучасних підприємств в ситуації повномасштабної військової агресії зумовлюють необхідність скорочення та оптимізації витрат підприємств. Це має забезпечуватися, зокрема, шляхом підвищення ефективності систем управління, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності продукції, організації виробництва та ефективності функціонування підприємства. Це визначило вибір теми та актуальність дослідження.
Мета БДР	обґрунтування теоретичних засад та розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності процесу управління витратами підприємства із використанням ERP-систем
Завдання БДР	✓ узагальнено та вивчено сутність та основні види витрат підприємства; ✓ вивчено складові системи та методи управління витратами підприємств, обґрунтовано базовий метод для подальших розрахунків; ✓ визначено недоліки та переваги існуючих ERP-систем управління підприємством та обґрунтовано оптимальну для подальшого застосування на суб'єкті господарювання; ✓ проаналізовано основні показники фінансово-господарської діяльності ПРАТ «Вінницький завод «Маяк»; ✓ на базі обґрунтованого підходу здійснено аналіз витрат ПРАТ «Вінницький завод «Маяк»; ✓ впроваджено інформаційну систему BAS ERP для удосконалення процесу управління витратами ПРАТ «Вінницький завод «Маяк»; ✓ розраховано економічну ефективність від впровадження інформаційної системи BAS ERP для удосконалення процесу управління витратами на ПРАТ «Вінницький завод «Маяк»; ✓ запропоновано рекомендації та пропозиції щодо удосконалення управління витратами ПРАТ «Вінницький завод «Маяк» засобами інформаційної системи BAS ERP.

Об'єкт БЛР	процес управління витратами на підприємстві
Предмет БЛР	ERP-системи, що уможливають удосконалення управління витратами на підприємстві.
Суб'єкт БЛР	ПРАТ «Вінницький завод «Маяк»
Апробація	Результати дослідження було апробовано на Всеукраїнській та Міжнародній конференціях

ТРАКТУВАННЯ КАТЕГОРІЇ «ВИТРАТИ»

Автори		Визначення економічної сутності витрат
1	2	
	Трактування сутності витрат з точки зору економічної теорії	
Колектив авторів	Витрати, пов'язані з виробництвом продукції, охоплюють витрати, які характеризують використання природних ресурсів, сировини, палива, енергії, основних засобів, нематеріальних активів, трудових ресурсів та інші витрати на виробництво продукції (робіт та послуг) [18, с. 31]	
Пісхун А.В.	Витрати являють собою витрати енергії, як інтелектуальної, так і фізичної, причому людські зусилля є знаним компонентом. На практиці ці витрати проявляються через свідомий та організований розподіл та використання обмежених ресурсів, таких як капітальні інвестиції, основні фонди, фонди обігу та природні ресурси [19, с. 56]	
Бутинець Ф. Ф.	Витрати характеризують обсяг використаних ресурсів або гроші, які повинні бути сплачені за товари та послуги [20, с. 12]	
	Трактування сутності витрат з точки зору бухгалтерського обліку	
НП(С)БО № 16 «Витрати»	Витратами визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення власного капіталу внаслідок його видучення або розподілу власниками) за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені [3]	
Концептуальна основа фінансової звітності	Витрати – це зменшення економічних вигод протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення власного капіталу, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам [4]	
Податковий кодекс України	Витрати – сума будь-яких витрат планника податку у прошлої, матеріальній, нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, у результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, унаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу [5]	

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ВИПАДАМИ ПІДПРИЄМСТВА

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

Методи управління витратами	Переваги	Недоліки
Метод ABC	Значно підвищення ефективності розподілу накладних витрат на конкретні продукти, забезпечення зв'язу організації інформації з процесом формування витрат	Збільшення витрат на управління через значні зміни в системах бухгалтерського обліку та вдосконалення систем інформаційного забезпечення
Метод CVP	Простота та прозорість, можливість визначення обсягу продажів, необхідного для досягнення беззбиткового виробництва або певного фінансового результату	Освітленість поділу витрат на змінні та постійні, будь-які зміни вхідних чинників можуть призвести до значних змін у кінцевих результатах, а також неможливість проведення глибокого аналізу для більш ніж трьох видів продукції
Метод таргет-костингу	Маркетингова спрямованість виробництва; можливість визначення цільових витрат на нові продукти, моніторинг витрат на етапі планування	Значний час і інвестиції з метою цільового скорочення витрат, підприємство може не мати технічних можливостей знизити собівартість до заданого рівня
Метод LCC	Отримання оцінки повесених витрат і їх покриття виповненими доходами в довгостроковій перспективі; забезпечення точного прогнозування всіх витрат, стратегічний підхід щодо структури витрат та співставлення їх зі струнтурою доходів	Відсутність періодизації фінансових результатів; можливі витрати на отримання більш глибокої податкової інформації; відсутність чіткого обліку накладних витрат
Метод абсорпшн-костингу	Відсутність поділу витрат підприємства на постійні та змінні; чітке визначення фінансових результатів діяльності підприємства; чітке обґрунтування необхідності додаткового замовлення або відмова від нього	Умовність віднесення накладних витрат, визначення фактичних витрат на виробництво продукції наприкінці періоду; чітке обґрунтування необхідності до додаткового замовлення або відмова від нього
Метод бенчмаркінгу	Дозволяє використовувати досвід і технічні дані інших компаній	Висока ймовірність помилкового вибору <u>бенчмаркінгових</u> компаній, а застосування досвіду інших компаній вимагає високої систематичності та працездатності
Метод VCC	Оцінювання суми витрат підприємства, пов'язаних зі створенням нової вартості; оцінювання зручності процесів, що призводять до формування витрат, максимальний зв'язок витрат підприємства з очікуваними доходами	Створення відповідного інформаційного забезпечення, постійної оптимізації витрат в рамках оперативного управління діяльністю підприємства, участь кваліфікованих експертів
Метод кайзен-костингу	Забезпечення постійного зниження витрат і підтримання заданого рівня витрат	Пов'язані з труднощами мотивації працівників і збереження участі в організаційній діяльності
Метод кост-кіпінгу	Дозволяє швидко скоротити витрати підприємства як у внутрішньому, так і зовнішньому середовищі	Метод є дещо жорстким (включаючи скорочення витрат на зарплату персоналу та персонал) і потребує систематичного застосування
EV/A-підхід	Надання інформації та мотивації співробітникам, де зможу врахувати лояльність та різниці проєктів, може враховувати розбіжності між фінансовими звітами та реальними ситуаціями	Недоопіювання знань працівників, інформаційних технологій, корпоративної культури, орієнтування в першу чергу на короткострокову перспективу

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МІЯК» ЗА 2021-2023 РР.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %	
	2021	2022	2023	2022 від 2021	2023 від 2022	2022 від 2021	2023 від 2022
1. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	384083	644809	279860	260726	-364949	67,9	-56,6
2. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	366211	473906	239939	107695	-233967	29,4	-49,4
3. Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	51615	214535	79066	162920	-135469	315,6	-63,1
4. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	34776	110622	37345	75846	-73277	218,1	-66,2
5. Прибуток від реалізації продукції, тис. грн.	17872	170903	39921	153031	-130982	856,3	-76,6
6. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	26893	79773	18605	52880	-61168	196,6	-76,7
7. Середньорічна вартість дебіторської заборованості, тис. грн.	80568	133534,5	130420,5	52966,5	-3114	65,7	-2,3
8. Середньорічна вартість кредиторської заборованості, тис. грн.	63048,5	43089,5	38034,5	-19959	-5055	-31,7	-11,7
9. Валюта балансу, тис. грн.	249496,5	338733,5	380198	89237	41464,5	35,8	12,2
10. Необоротні активи, тис. грн.	41729	53002	59106	11273	6104	27,0	11,5
11. Оборотні активи, тис. грн.	207767,5	285731,5	321092	77964	35360,5	37,5	12,4
12. Власний капітал, тис. грн.	165718	251223,5	289155	83505,5	37931,5	51,6	15,1
13. Задучений капітал, тис. грн.	83778,5	87510	91043	3731,5	3533	4,5	4,0
14. Середньорічна чисельність персоналу, осіб	585	581	510	-4	-71	-0,7	-12,2
15. Продуктивність праці, тис. грн./особу	656552	1109826	548745	453274	-561081	69,0	-50,6
16. Коефіцієнт рентабельності продаж	0,047	0,265	0,143	0,219	-0,122	469,6	-46,2
17. Коефіцієнт рентабельності активів	0,108	0,236	0,049	0,128	-0,187	118,5	-79,2
18. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,162	0,318	0,064	0,155	-0,253	95,7	-79,7
19. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,849	2,257	0,872	0,408	-1,385	22,1	-61,4
20. Фондообідача	9,204	12,166	4,735	2,962	-7,431	32,2	-61,1
21. Коефіцієнт мобільності активів	5,031	5,662	5,192	0,631	-0,469	12,5	-8,3
22. Коефіцієнт покриття	4,497	3,744	4,662	-0,753	0,918	-16,7	24,5
23. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,618	0,408	0,749	-0,210	0,341	-34,0	83,5
24. Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0,791	0,708	0,820	-0,082	0,112	-10,4	15,8
25. Витрати на 1 грн. продукції, грн.	0,866	0,667	0,717	-0,198	0,050	-22,9	7,5

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗАГАЛЬНОЇ СУМИ ТА СТРУКТУРИ ВИТРАТ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МАЯК»

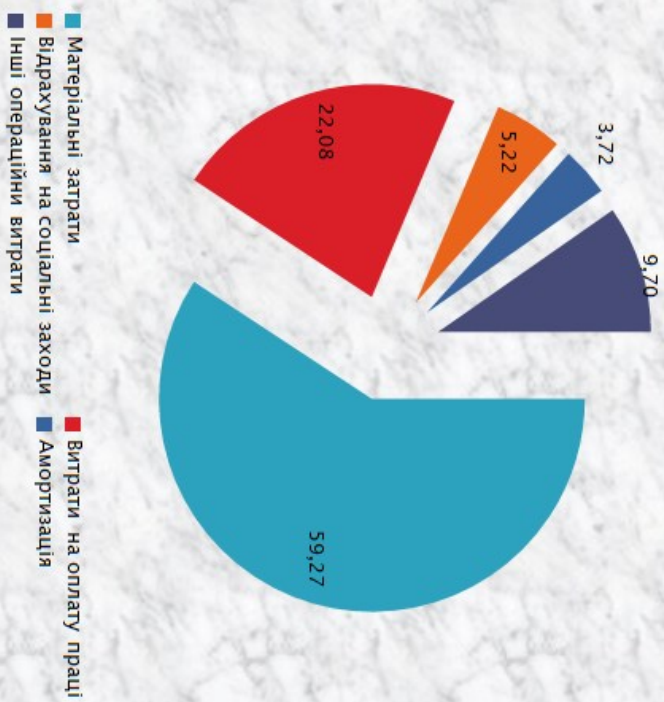
Показники	Рік						Відхилення 2023 до		
	2021		2022		2023		2022		
	сума, тис. грн	частка, %	сума, тис. грн	частка, %	сума, тис. грн	частка, %%	абс. %	відн., %	частк н. %
Витрати операційної діяльності, разом	406994	99.28	571847	97.35	282887	94.74	-288960	-50.53	-2.60
зокрема:									
- собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	332468	81.10	430274	73.25	200794	67.25	-229480	-53.33	-6.0
- адміністративні витрати:	21280	5.19	21234	3.61	21053	7.05	-181	-0.85	3.44
- витрати на збут:	12463	3.04	22398	3.81	18092	6.06	-4306	-19.22	2.25
- інші операційні витрати	40783	9.95	97941	16.67	42948	14.38	-54993	-56.15	-2.29
Фінансові витрати	2016	0.49	3924	0.67	6585	2.21	2661	67.81	1.54
Вітрати від участі в капіталі	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Інші витрати	923	0.23	11666	1.99	9109	3.05	-2557	-21.92	1.06
Разом витрати	408917	100	587437	100	298581	100	-288856	-49.17	0

АНАЛІЗ ВИТРАТ ПО ЕЛЕМЕНТАМ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МЯК», ТИС. ГРН.

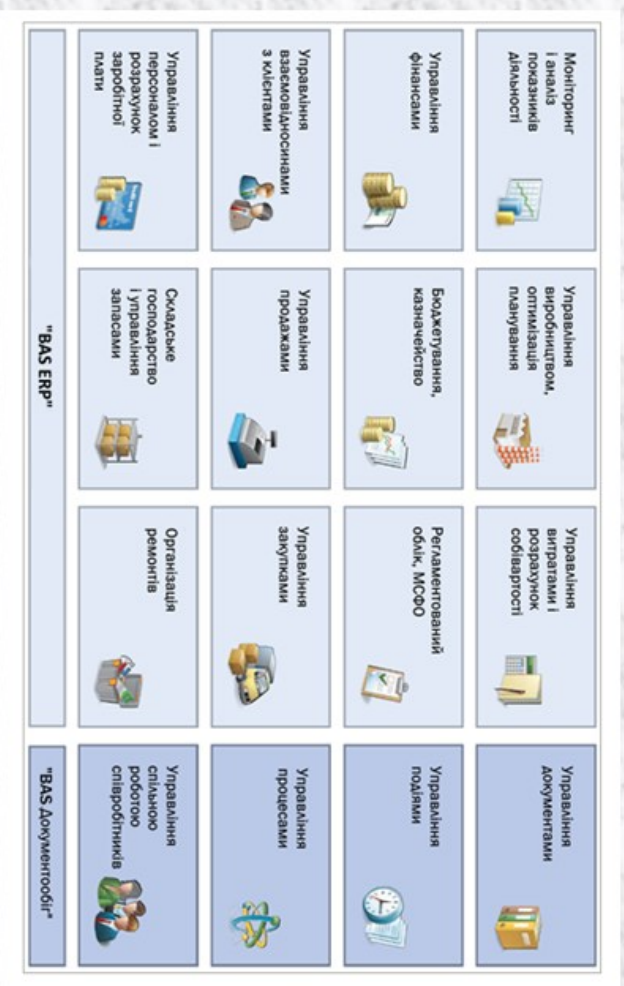
Показники	Рік			Відхилення 2022 від 2021		Відхилення 2023 від 2022	
	2021	2022	2023	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Матеріальні затрати	267582	355099	167828	87517	32,7	-187271	-52,7
Витрати на оплату праці	83229	105915	62512	22686	27,3	-43403	-41,0
Відрахування на соціальні заходи	18212	22947	14788	4735	26,0	-8159	-35,6
Амортизація	6738	7176	10546	438	6,5	3370	47,0
Інші операційні витрати	30124	93478	27466	63354	210,3	-66012	-70,6
Разом	405885	584615	283140	178730	44,0	-301475	-51,6

СТРУКТУРА ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ ПО ЕЛЕМЕНТАМ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ЗАВОД «МАЗК» ЗА 2023 РІК

Структура операційних витрат, %

ОСНОВНІ МОДУЛІ С BAS ERP

Дякую за увагу!

ПРОТОКОЛ
ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА НАЯВНІСТЬ ТЕКСТОВИХ
ЗАПОЗИЧЕНЬ

Назва роботи: Удосконалення процесу управління витратами підприємства з використанням ERP-систем (на прикладі приватного акціонерного товариства "Вінницький завод "Маяк")

Тип роботи: бакалаврська дипломна робота
(БДР, МКР)

Підрозділ: Кафедра менеджменту та безпеки інформаційних систем
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
(кафедра, факультет)

Показники звіту подібності Unichesk

Оригінальність 92 %

Схожість 8 %

Аналіз звіту подібності (відмітити потрібне):

1. Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно і не містять ознак плагіату.
2. Виявлені у роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її виконання автором. Роботу направити на розгляд експертної комісії кафедри.
3. Виявлені у роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату та/або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Особа, відповідальна за перевірку

(підпис)

Коваль Н.П.

(прізвище, ініціали)

Ознайомлені з повним звітом подібності, який був згенерований системою Unichesk щодо роботи.

Автор роботи

(підпис)

Педосенко К.С.

(прізвище, ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Міронова Ю.В.

(прізвище, ініціали)